

SLOVENE

Štev. 204.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.

(vhod čez dverle nad tiskarno).

Z urednikom je mogoče govoriti le od 10.—12. ure dopoldne.

Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v sredo, 7. septembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne dni in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6.50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.

Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnina 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.

Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Če se pri računanju enostopna petljava (dolžina 75 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat 9 h, za več kot trikrat 8 h.

V reklamnih noticah stane enostopna garmondveta 20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Upraviškega telefona šte. 188.

Malo potrpljenja!

Rusi so v soboto zapustili Ljaojan ter se umaknili proti Mukdenu. Kakor je razvidno iz raznih poročil, se je general Kuropatkin iz taktičnih razlogov izgnal odločilni bitki ter hotel pri Ljaojanu le zadržati japonsko združeno armado, da mu prideta od severa na pomoč 1. in 6. armadni kor, ki sta že na potu v Mandžurijo.

V vojski, kakor je to, ne odločujejo komednega uspeha posamezne bitke, ki nimajo drugega namena, nego da se dobi čas. Ako pomislimo, da so imeli Japonci v bitki pri Ljaojanu zbranih do 240.000 moč, Rusi pa le 160.000, potem je pač smešno govoriti o sijajni japonski zmagi, ker so Rusi tukaj le zadrževali japonske čete.

Japonska armada se z vsakim dnem bolj oddaljuje od morja, koder dobiva živih in municijo. In ako hočejo priti do Mukdena ali celo do Harbina, imajo še dolgo, a krvavo pot, ki jo bodo pokrivala nešteta trupla. Pa tudi v Mukdenu se Japonci ne bodo odpočili, ker tukaj se bodo prvič v večji meri morali razvijati ruska konjenica. Japonci drže za Rusi, ako vsa znamenja ne varajo, v svojo pogubo. Iz domovine so dobili zadnji dve diviziji, ki sta bili še rezerva. Vsak dan pa se manjša število njih bojnikov, pešajo jim moči, dočim prihajajo iz Rusije nove, izvežbane čete. Za Japonce je ruska armada v Mandžuriji magnet, ki jih vedno dalje vleče v divje pokrajine, kakor svoj čas mogočnega Napoleona. In meja te privlačne sile bo obrat japonske vojne srede. Le tako je mogoče razumeti taktiko generala Kuropatkina, ruske »poraze« in japonske »sijajne zmage«. Razumemo pa tudi Japonce, ki izkušajo z vso silo ne glede na velike izgube čimprej uničiti Kuropatkinovo armado, predno se ji pridružijo od severa novi, čili

polki. Morda preteče še nekaj tednov, ko se odloči preobrat na bojišču.

Vsa Evropa pa je danes velika kavarna, v kateri se govori, prepira in ugiplje le o japonsko ruski vojski. Večina teh kavnarskih gostov je seveda na strani »viteških in hrabrih japonskih junakov«. Z vidno škodoželjnostjo in zadovoljstvom požirajo poročila iz japonskih in angleških virov o ruskih porazih. Res je sicer, da so Japonci hrabri vojaki — to priznajo Rusi sami — in da so japonski generali hodili v dobro šolo, toda pomisliti treba, da so se Japonci pripravljali za to vojsko najmanj šest let in vrgli na bojišče malone vso svojo armado, dočim so Rusi — in to je velika njihova napaka — imeli začetkom vojske komaj toliko vojakov na daljnem vzhodu, da so pomnožili posadki v Port Arturu in Vladivostoku ter zastražili železnico, edino dovozno cesto iz daljne Evrope. In ti vojaki, dasi hrabri, so bili večinoma neizurjeni sibirski rezervisti, ki niti poznali niso svojih sedanjih poveljnikov. In to ni malega pomena za vojaka. Tudi vodstvo ruske armade je bilo izprva v slabih rokah, kajti Aleksejev je padel na parketu, a ne na bojišču.

Sicer pa v vojski navadno ne odločuje slepa sreča, marveč številke. Doselej so bili Japonci še povsod proti Rusom v ogromni večini glede bojnikov in topov. In ravno valed tega je pretirana slava japonskih vojakov in generalov. Vse židovsko časopisje povzdiguje Japonce do neba, dočim se v svoji škodoželjnosti maščuje s peresi nad Rusi zaradi izgredov proti židom v Kišinevu. In vendar nima Evropa nobenega povoda, da bi se veselila rumene nevarnosti, ko bi morda — kar pa je izključeno — končno le podlegli Rusi. Ravno Angleži bi najhuje čutili ta udarec, kajti zmagoviti Japonci bi bili v Aziji na poti angleškim krošnjarem. Najmanj pa moremo razumeti pisavo avstrijskih listov, ki se krmijo iz vladnih jaslji.

Trajno prijateljstvo z Rusijo more naši državi le koristiti. Ali hoče naša država ravno ob 50letnici pokazati svojo nehvalečnost do Rusije? Ako si hoče naša država utrditi status na Balkanu, je to mogoče le z Rusijo ali poleg nje, nikdar pa ne proti nji. Zato se kot Slovani in Avstrijci tolažimo, da japonska armada ne uide svoji usodi. Le malo potrpljenja!

Rusko - Japonska vojska.

Razvoj bojev pri Ljaojanu.

General Kuropatkin se je že umikal proti Mukdenu, ko je bil prisiljen sprejeti boj, ker je pet divizij Kurokijevih prešlo preko reke Tajcho v vzhodu Ljaojana. Dne 1. septembra so korakali Rusi pod osebnim Kuropatkinovim vodstvom proti Kurokiju, pustivši del armade v Ljaojanu. Istočasno je vnovič prodiral Oku opoldne 1. sept. zahodno od Ljaojana, bombardiral 1. 2. in 3. zjutraj mesto Ljaojan, kolodvor in utrdbi ter je opetovano odločno napadel Ljaojan. Zveza med Mukdenom in Ljaojanom je bila do 3. septembra opoldne presta. General Kuropatkin se je bojeval dne 2. septembra 12 kilometrov južno-vzhodno pri Jentaju proti Kurokiju.

Iz angleških poročil.

Iz Londona poročajo, da ondi z največjo nestrpnostjo pričakujejo nadaljnjih poročil o Kuropatkinu, ki je bil pri Ljaojanu v toliki nevarnosti, da sta se zgrudila dva njegova konja, zadeta od japonskih krogelj. Preko Peterburga je prišlo v London poročilo, da je general Linjevič prišel v bližino Mukdena, ondotni ruski armadi na pomoč. Iz Tokia imajo londonski listi poročila, da so Rusi prepustili Japoncem Ljaojan po srditem odporu. Rusi so pač del skladišč in del mesta uničili, niso pa mogli preprečiti, da bi Japonci ne dobili v roke največjega dela zalog. Angleški listi povdarjajo, da je padec Ljaojana tem važnejši, ker je bil dobro utrjen. Neka doslej nepotrjena angleška vest celo pravi, da so Japonci dobili v Ljaojanu 200 ruskih

topov, ki so začasno nerabni in poškodovani.

Včerajšnji londonski listi poročajo, da se je Japoncem posrečilo dobiti zadnje čete Kuropatkinove armade in jih uničiti. Drugi listi pa celo poročajo, da se je Japoncem posrečilo Kuropatkinu in glavnemu delu njegove armade zaveziti umikanje. Te vesti sedaj ni mogoče kontrolirati. Mnogi angleški listi imajo brzojavko iz Peterburga, da so zadnje Kuropatkinove čete skoro popolnoma uničene in da je tudi Kuropatkin v nevarnosti, da ga Japonci obkolijo. »Daily Chronicle« poroča iz Tokia z dne 6. sept.: Japonci so po srditem boju, ki je trajal od 3. ure zjutraj do 9 ure dopoldne, zadnje čete ruske armade, ki so še stale na levem bregu reke Tajcho, odločili od glavne ruske armade in prisilili, da so odložile orožje.

Ruska umikanja.

Tokio, 6. sept. Včeraj ob 2. uri popoldne je prišla sem vest, da se Rusi umikajo iz Jentaja proti severu. Kuroki sedita Jentaj.

Jentaj, 6. septembra. Včeraj je bil severovzhodno od Jentaja hud boj. Japonci korakajo ob gorah vzhodno od železnice proti severu; 20 milj južno-zahodno od Mukdena se je vršilo več prask. Rusi ustavljajo generala Kurokija, dočim se umika ruska ljaojanška armada proti severu.

Tokio, 6. septembra. (Uradno.) Del ruskih čet ostane v Jingšuliu, južno od Jentaja. Glavna ruska moč stoji v Jentaju.

Peterburg, 6. septembra. List »Rus« poroča: Ker se sovražnik nahaja že 40 kilometrov južno od Mukdena pripenjajo Rusi izpraznjevati Mukden. Cenzura se preseli v Harbin. Mogoče je, da bo brzojavna zveza pretrgana.

London, 6. septembra. Neki visok kitajski uradnik, ki je včeraj prišel iz Mukdena v Sinmintin, poroča, da ruske čete iz Mukdena odhajajo proti severu. — Oddelek 18.000 Rusov je bil 10 milj vzhodno od mesta popolnoma obupan. (?) kar je pripisovati poročilu o porazih in pogledu na naltlaženo polne vlake z ranjenci iz Ljaojana.

LISTEK.

Slike iz Lurda.

(Dalje.)

V.

Gargam.

Nepretrgana kontrola, katero izvršuje zdravniški urad nad ozdravljenimi, ima osobito ta namen, dognati, ali bo ozdravljenje ostalo stano vitno, ker le v tem slučaju je mogoče govoriti o resnično popolnem ozdravljenju.

Ozdravljeni pa sami zdravniškemu sboru to delo zelo olajšujejo; kajti večinoma prihajajo vedno zopet v Lurd in izkazujejo svojo posebno hvaležnost s tem, da prostovoljno strežejo bolnikom. To je ena najglednejših prikazni v Lurdu. Zdravniški zbor pa ima tako priliko, prepričati se od časa do časa neposredno o stanovitnosti ozdravljenja.

Med »miraculé« te vrste (»miraculé« imenuje ljudstvo vsacega bolnika, ki je v Lurdu ozdravel) spada tudi Gargam. Seznanil sem se z njim v uradu »des constatations«. Eleganten mož visoke, vitke in krepke postave, temno bradat, simpatičnega

obrasa. — Prav rad se zgovarja o svojem slučaju.

Ime Gargam ima v Lurdu poseben glas. Gargam je »miraculé« par excellence. Njegovo čudovito ozdravljenje je jedno najimenitnejših, kar se jih je v Lurdu zgodilo. Tudi »Slovenec« je bil, kolikor se spominjam, svojedobno prinesel poglavitne podatke tega ozdravljenja. V spominu sem imel one pretresljive podatke, in priznati moram, da je bil zame slovesen in ginljiv trenutek, ko sem temu možu stisnil roko.

Toda predočimo si neko zgodovino tega moža, v kolikor je zvezana z Lurdom.

Gabrijel Gargam je bil uradnik poštne ambulance. Dne 17. decembra leta 1899. je opravljal službo v »rapide« brzovlaku, ki odhaja iz Bordeauxa (Bordó) ob pol 12. zvečer. Njegov vagon je bil predzadnji v vlaku. Med Bordeauxom in Angoulême-om (Angoulême) je moral brzovlak voziti bolj počasi, ker se je stroj pokvaril. Na rampi v Livernantu, par kilometrov od Angoulême, se je vlak ustavil, ker stroj ni več deloval. Vsa prizadevanja mehanika, da bi stroj med vožnjo popravil, so bila brezuspešna.

Medtem je bil, 10 minut za rapide-brzo-

vlakom, ekspresni vlak odšel iz Bordeauxa in je imel slediti prvemu vlaku v mali daljavi. »Komaj smo se ustavili«, pripoveduje Gargam, »ko pridrdra za nami ekspresni vlak s hitrostjo 80 kilometrov na uro. Bilo je ob pol 1. po noči. Par sekund, in ekspres se je zaletel v naš vlak. Naš vagon je bil razbit, vsi, ki smo bili v njem, smo bili vrženi na vse strani. Mene je zagnalo 10 metrov daleč, pod škarpo, v kup snega. Izgubil sem v tem trenutku zavest. Več ur sem ležal v snegu zakopan. Šele proti 7. uri zjutraj so me izkopali. Spravili so me v bolnico v Angoulême. Moje telo je bilo polno poškodb, ran. Nisem se ganil. Šele pozno zvečer sem se zavedel. Trinajst dni nisem mogel nobene stvari jesti; srkal sem semtrtja košček pomeranče, to je bila moja hrana. — Na novega leta dan sem jedel eno jajce in potem sem mogel tolike zaužiti, da nisem umrl gladu — premalo pa, da bi zopet dobil moči. Kmalom so opazili, da sem bil od pasu doli popolnoma mrtvouden. Poleg tega nisem mogel dvigniti glave. Če sem se le malo ganil, sem takoj bljuval«.

Dr. Decressac, zdravnik v bolnici v Angoulêmeu, je bolnika vsak dan obiskal.

Sklenil je, poizkusiti s kopelmi. Toda stanje bolnika se je poslabšalo in odslej ni mogel več požirati. Meseca avgusta 1900, 8 mesecev po nesreči, so morali pričeti z umetno hrano. To se je moglo le enkrat na dan zgoditi, tako da je bolnik 24 ur ostal brez hrane. Naravno, da je v teh razmerah vedno bolj hujšal in da so ga moči čedalje bolj zapuščale. Tekom zadnjih 4 mesecev njegovega trpljenja so se na obeh nogah odprle gnjusne rane. Vsi organi jeli so odrekati službo.

Dr. Decressac izraža svoje mnenje v izpričevalu, da ima Gargam bolezen v mozgu, napredujoča od dne do dne in ki mora povzročiti — smrt.

Predaleč bi vodilo, popisati tukaj vse znake obupnega stanja bolnikovega. Nezmožen gibati se, nezmožen kaj živati, trpeč najhujše bolečine, umetno hranjen, z umetnimi sredstvi vzdržan pri življenju — a bliže, mnogo bliže grobu, nego življenju, kakor bi rekli, shušjan do kosti, to je bil takrat Gargam!

Več kot 10 zdravnikov je Gargama obiskalo, in vsi so bili edini v tem, da je njegova bolezen neozdravljiva, da so viri življenja v njem zadeti.

Boji zadnjih dni so bili strašni. Na ruski strani je bil n. pr. en polk popolnoma uničen.

London, 6. septembra. Japonske armade nameravajo v Mukdenu prezimiti. Kurokijeva armada prodira proti Mukdenu v brzomarših.

Harbin, 6. sept. Aleksejev je preločil svoje glavno taborišče iz Mukdena v Harbin, kamor je štab že došel.

Bitka na poti proti Mukdenu?

Pariz, 6. septembra. »New Yorker Herald« poroča iz glavnega taborišča generala Kurokija: Od dne 2. t. m. prodira levo japonsko krilo in središče Kurokijeve armade neprestano ob železnici proti severu in severozahodu. Japonci obvladujejo železnico in tudi cesto proti Mukdenu. Ruski armadi je deloma zaprt povratek proti severu. Sedaj divja srdita bitka, katere se udeležuje večina Kuropatkinove armade in večina Kurokijeve armade. Kuropatkin se mora tudi tu, kakor pri Ljaojanu boriti z dvema frontama. Japonske baterije obvladujejo bojišče. Japonci so z velikanskim bajonetnim naskokom priborili si pozicijo, ki je za nadaljnje umikanje Rusov odločilne važnosti. Pričakuje se, da bo velik del Kuropatkinove armade prisiljen kapitulirati. Izgube se morejo sedaj le približno ceniti in so velikanske.

Francosko poročilo.

Pariz, 6. septembra. »Eclair« poroča iz Peterburga: Ruski vojaški krogi pripisujejo krivdo za poraz generalu Stakelbergu, ki je proti Kuropatkinovemu povelju čete pomaknil preveč proti zahodu in tako omogočil, da so Japonci obšli desno krilo. Kljub temu se pričakuje poročila, da je armada rešena in da je prišla v Mukden.

Kaj pravijo berlinski listi?

Berolin, 6. septembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Peterburga: V bojih pri Ljaojanu sta zlasti trpela 34. in 35. polk 9. divizije in 23. polk vzhodne armade. Pri večini stotnij so padli skoro vsi častniki. — »Berliner Tageblatt« pa poroča: Ruski vodni krogi šele sedaj uvajajo posledice hudega poraza pri Ljaojanu. Nevolja je zlasti naperjena proti Aleksejevu, o katerem zahtevajo, da naj bo odpoklican. Kuropatkin je namreč le na njegovo željo prišel v bitko. Splošno priznavajo, da je Kuropatkin vodil bitko z vso odločnostjo, samo to grajajo, ker je konjenica posegla premalo v boj.

Nekaj japonskih poročil

Tokio, 6. septembra. V Tokiu je bila te dni sijajna razsvetljava in velik banket na slavo japonskih zmag.

Tokio, 6. septembra. Japonski listi mirno pišejo o vojski in svari pred prevelikim zaupanjem. Uspeh pred Ljaojanom je znaten, a ne odločilen. Sedaj se mora šele odločilno bojevati dalje, da se doseže smoter.

London, 6. septembra. Iz Kurokijevega glavnega taborišča so brzjavili 3. t. m.: Rusi so močnejši, nego se je prvotno mislilo. Zvečer so Rusi napadli Japonce, ki so jih hoteli obiti, a so bili odbiti.

Tokio, 6. septembra. Častnik japonskega generalnega štaba poroča o bojih pri Ljaojanu: Vse je šlo točno, kakor pri vojaških vajah, natančno po načrtih.

Kaj je res?

V rusko glavno taborišče je došlo več uradnih poročil o zadnjih bojih, a so še za državana, da bo mogoče podati redno, skupno

in podrobno poročilo. Medtem Rusi uradno baje sploh ne bodo mnogo objavljali.

Nekatera ruska poročila trdijo, da se je Kuropatkinu po obupno pogumnem boju posrečilo rešiti v edino svoje armade, ki je baje že pri Hanho. Ruski general je podrl za seboj mostove, da otežkoči japonsko zasledovanje.

Neko poročilo trdi, da so ruske čete prodrle južnovzhodno od Mukdena do Tapinghava, da ustavijo morebitne napade od te strani.

Nemški polkovnik Gaedke pravi, da je padlo pri Ljaojanu 10.000 Rusov in 20.000 Japoncev. Z ozirom na poročila, da so Japonci imeli pri Ljaojanu 200.000 mož, pravi japonski dopisnik »Morning Post«, da tega ne more nihče natančno vedeti, ker Japonci ravno take številke najbolj prikrivajo.

Dne 3. t. m. je bil Kurokijev napad še odbit od umikajočega se Kuropatkina. Pri tej priliki so Japonci streljali na neko točko, na kateri so uničili dve ruski stotniji. Skoro gotovo pa je Kuroki potem zopet prodiral.

Nekateri dunajski listi ne verujejo, da bi bilo Japancem že mogoče popolnoma obiti Ruse, pač pa je mogoče, da je imel Kuroki nove boje z Rusi, posebno z zadnjimi ruski oddelki. Kaj je res, bodo izvestno v kratkem povedala uradna poročila.

Gotovo pa je, da se Rusija ne uda in da bo vodila vojsko toliko časa, če treba več let, da končno zmaga.

Tako pravijo ruski državniki.

Nekoliko drugačen bo postal položaj, ako se bodo pričeli vmešavati Kitajci, katere so pričeli Japonci krčevito organizirati.

Port Artur.

London, 6. sept. »Daily News« poroča iz Čifua o splošnem položaju pred Port Arturjem: 45.000 Japoncev je naskočilo 31. avg. Port Artur; najbolj je trpela 9. divizija. Japonci so bajonetne napade radi velikih izgub začasno opustili in neprestano bombardirajo mesto iz 400 topov.

Berolin, 6. sept. Japonci poizkušajo ob železnici prodirati proti Port Arturju in zato najostreje napadajo Ičan in druge pozicije. Japonci so pripravljeni, če treba še dva meseca dalje se boriti. Garniziji ne bodo dali niti trenutka miru. Kadar z naskoki prenehajo, pa tem bujše pričinja streljati artilerija.

London, 6. sept. Kitajci, ki sedaj prihajajo iz Port Arturja, slikajo položaj Japoncev pred Port Arturjem za jako neugoden. Nekateri listi pa pravijo, da imajo Rusi v Port Arturju le še 12.000 mož.

London, 6. sept. »Daily Telegraph« priobčuje sledečo brzjavko iz Čifua: V Port Artur je došel parnik z moko, katerega so v trdnjavi sprejeli z velikim navdušenjem. Kitajski del mesta bodo podrl, da bo prost razgled.

Največje dosežanje bitke

Berolinski vojaški tednik sodi, da je na bojišču v Mandžuriji bilo 248.450 mož s 674 topovi; po poročilih iz Londona pa štejejo združene tri japonske armade 330.000 mož z 940 topovi. Po tem računu ima vsaka armada na bojišču 100.000 mož več, kakor se je menilo prej.

A četudi je število Japoncev znašalo zgolj 200.000 mož s 700 topovi in ono Rusov 150.000 mož s 500 topovi, je bila zadnja bitka pri Ljaojanu ena največjih bitk, kar jih pozna vojna zgodovina. Pri Lipskem leta 1813. je stalo 301.500 vojakov zveznih držav, proti 71.000 Francozov (mrtvih 53.000 mož, oziroma skupno 60.000 mrtvih, ranje

jen v najlepši mladosti, je videl razdrto svojo eksistenco in uničeno upanje, zagotavljajoče mu srečno prihodnost. Odslejšbo moral poleg sebe imeti najmanj dve dovolj spretni osebi, da mu bosta noč in dan stregli v izredno delikatnih rečeh, ki so neobhodno potrebne za ohranjenje njegovega življenja.

To je bil pomilovalen položaj za Gargama. Ko je videl, da ni zanj pomoči, pollašalo se ga je polagoma obupanje.

Vere ni imel nobene. Petnajst let ni bil prestopil praga cerkve. Duhovnik, ki ga je bil spočetka večkrat obiskoval, je končno odstavil svoje posete, ko mu je Gargam vedno in vedno z vso odločnostjo ponavljal, da nima nič vere. Pripetilo se je tudi, da so mu svetovali, iti v Lurd — toda odklonil je ves užaljen to misel, ki se mu je zdela nevredna omikanega, inteligentnega človeka.

Meseca avgusta 1901 je bolezen dosegla svoj višek. Dr. Tessier, drugi zdravnik bolnice, je tiščal na operacijo. Toda Gargam se ni hotel dati operirati, marveč sklenil je — da se odtegne operaciji — zapustiti bolnico.

nih in vjetnikov). Pri Kraljevem gradu leta 1866. je bilo 220.989 Prusov, proti 215.184 Avstrijcev s Saksonci (mrtvih 9172 mož, mrtvih, ranjenih in vjetnikov je bilo 44.813). Pri Vagramu leta 1809. je bilo v boju 181.700 Francozov, proti 128.600 Avstrijcev, izgube so znašale 30.000 mož. Pri Graveloti leta 1870. je bilo v boju 187.600 Nemcev, proti 112.900 Francozov, izgube so znašale 20.130 mož.

Pogibelj ladje »Poročnik Burakov«.

»Nov. Vreme« poroča o pogibelji ruskega rušilca torpedovk »Poročnik Burakov« sledeče: Ladja je bila 24. julija 6. vrst vzhodno od Port Arturja. Ponoči se je približalo 16 japonskih torpedovk ruskim ladjam in je nanje izstrelilo 30 torpedov. Ladjo »Poročnik Burakov« je torped zadell v sredo. Moštvo je eno uro poizkušalo rešiti ladjo, a trud je bil zaman in »Burakov« se je začel potapljati. Moštvo se je rešilo na ruske torpedovke, ki so nepoškodovane došle nazaj v Port Artur. Ladjo »Poročnik Burakov« so Rusi vzeli leta 1900. Kitajcem in je spadal med najhitrejšje ruske ladje. Dvakrat se je ladji posrečilo, da je kljub blokadi japonskega brodogoja priplula z važnimi poročili v Njučvan.

Car in baltiško brodogoja.

Peterburg, 6. septembra. Car je ogledal baltiško brodogoja. Na krovu ladje »Orel« je spominjal car častnike, naj bodo duječni. Častnikom je zaklical: »Tovariši, računam na vas v odločilni uri.« Baltiško brodogoja bo odplulo koncem septembra.

Plemeniti domoljub.

Peterburg, 6. septembra. Grof Orlov, ki je početkom vojske 200.000 rubljev daroval za rusko brodogoja, je zopet daroval 200.000 rubljev v isti namen.

Casnikarji v boju.

Peterburg, 6. septembra. Dopisnik »Novega Vrem.« je dobil red sv. Ane 4. reda z napisom: »Za junastvo«. Dopisnik »Rusi« je bil v bitki pri Ljaojanu težko ranjen.

Japonsko bojevanje.

»Roskoje Slovo« piše o Japoncih: Nikdar še nismo imeli opravka s tako izurjenim nasprotnikom, kakor imamo opraviti sedaj. Način njihovega bojevanja je popolnoma modern in prilagojen njihovim narodnim običajem in zmčnostim. Ker poznajo slabost svoje konjice, je ne puste nikdar prodirati brez pomoči. Konjici sledi vedno pehotni polk in ruska konjica ima naenkrat opraviti s sovražnikom, o katerem preje ni ničesar slutila. Japonske poizvedovalne čete so sestavljene takole: Naprej prodira mali japonski poizvedovalni oddelek; kateremu sledi v oddaljenosti 5 vrst četa strečev. V goratih krajih prehodi poizvedovalna četa le sedem vrst na dan. Med prodiranjem delajo utrdbe. Če pride do napada, zbeži prednji oddelek na desno in levo, med tem prično streljati čete za njimi. Japoncev skoraj ni mogoče izmesti pri prodiranju, ker imajo še poleg varnostnih straž vse polno poizvedovalcev. Zato prodirajo sicer Japonci jako počasi, a zato pa tudi z vso gotovostjo.

»Askold« in »Grozovoj«.

Sanga j. 6. sept. Moštvo »Askolda« in »Grozovega« ostane na Kitajskem do konca vojske. Nastanjeni bo v onih pristaniščih, kjer so ruski konzuli. »Askold« je imel na krovu veliko zalogo streliva, namreč 180 krogelj za vsak veliki top in veliko zalogo za male topove.

Če je že moral umreti, hotel je vsaj videti svojo rodbino.

V tem hipu se mu je zopet govorilo o romanju v Lurd. Dal se je to pet pregovoriti, kajti bilo mu je to sredstvo, na lep način umakniti se iz bolnice. Zajedno ugodil je najumj prošnjam svoje matere.

Lahko je misliti, kake težave je prestal na popotovanju. Razume se, da so ga tudi na poti zdravniki, ki spremljajo bolniške vlake, umetno hranili.

Dne 20. avgusta 1901, ob 7. uri zjutraj je došel v Lurd. Nesli so ga iztegnjenega na žimnico naravnost k čudežni jami. Pred jamo izvrši se v njem notranji preobrat. Hipoma se mu povrne vera. Gargam pripoveduje, da čustva tega trenutja prevladujejo vse spomine na dogodke onega dneva.

Od jame ga neso v bolnico v Lurdu. Prvo je, da mu umetno privedejo hrano v želodec — kajti njegovo telesno stanje se ni prav nič zboljšalo, nasprotno, zmučilo ga je še dolgo popotovanje. Proti drugi uri popoldne ga kopljejo v čudežni vodi. On čuti, da ga preobvladuje sladek notranji mir — in glasno moli, pobožno, ognjevito. Toda zdravja ni dobil!

Ob štirih popoldne ga neso na espla-

Rusi zapuščajo Vladivostok.

Pariški listi poročajo, da so Rusi iz Vladivostoka premestili šole, sodišča in druge urade v Habarovsk, ker pričakujejo, da pride tja japonsko brodogoja, ki izkrca Japonce.

Portarturske utrdbe.

(K sliki.)

Položaj pred Port Arturjem je vedno resnejš. Japonci vedno bolj tesno oklepajo trdnjavo in japonski topovi napravljajo v trdnjavi vedno večjo škodo. Glavne utrdbe so še vedno v ruskih rokah. Dne 8. avgusta je došlo poročilo, da so se Japonci polastili Volče gore na severu trdnjave. Priloženi zemljevid kaže pregled portarturskih utrdb. Pripomnimo naj še sledeče: Najmočnejše utrdbe so na Zlati gori, kjer je nekdanja kitajska utrdba. Tem sledi polno drugih utrdb 1 km od Zlate gore v severni smeri do Takušanskih gričev, katere so baje že zasidli Japonci. V cellem cenijo število utrdb na 24, katerih večino so šele pred kratkim zgradili.

Ranjeni Japonci.

Med padlimi pri Ljaojanu je sin vojnega ministra Teranhi in sinova generalov Fukušima in Mouraki. General Oshima je bil pred Port Arturjem ranjen v bedro, a je mogel še dalje povečevati.

Novi brambovski zakon.

Vojni minister pl. Pittreich je v Ištu poročal cesarju o novem brambovskem zakonu in pa o uspehu dotičnih pogajanj med obema vladama. Novi načrt brambovskega zakona obsega tudi določila o dveletni vojaški službi ter bo predložen zbornicama.

Hrvaške vojaške zahteve.

»Obzora« priobčuje članek o mažarskih vojaških pridobitvah in pravi, da bodo liberalni hrvaški poslanci v ogrski zbornici izstopili iz liberalne stranke, če ne bo Hrvaatom dovoljeno to, kar je vojna uprava dovolila Mažarom.

Zakon o stavkah.

Kakor poročajo iz Budimpeste, je ogrski trgovinski minister ukasal na željo več obrtnih zvez, izdelati zakon o stavkah. Odlučila za ta sklep je bila pač zahtevna stavka ogrskih železničarjev.

Turčija in Zedinjene države.

Razpor med Turčijo in Zedinjenimi državami se je poostiril. Zedinjene države namreč zahtevajo, da naj Turčija dovoli povratek v domovino onim armenskim beguncem, ki so postali državljani Zedinjenih držav. A Turčija te zahteve noče izpolniti, češ, da so prekucuhi in so zaradi tega svoj čas pobegnili. Zedinjene države pa zahtevajo, da mora Turčija z njimi postopati kot s svobodnimi ameriškimi državljani.

Armensko gibanje.

Iz Carigrada poročajo, da se je položaj v pašiluku Van poslabšal, a da položaj ni nevaren. Armenski prekucijski odbor je predložil poslanikom v Carigradu spomenico, v kateri zahtevajo samoupravo Armenije. Spomenica pravi, ako ne bodo velevali in turška vlada izpolnila berlinskih sklepov, da jim bodo Armenci oživili spomin. Sultan je zapovedal delno mobilizacijo šestega armadnega voja.

Z Balkana.

Srbški zastopnik v Sofiji, Simić, je bil nekaj dni v Londonu. Odeval je zgolj z možni angleškega balkanskega odbora. Na-

Med boleznijo je tekla pravda proti železniški družbi »Compagnie d'Orleans« na izplačilo odškodnine. Obsojena je bila plačati Gargamu odškodninske glavnice, 60.000 frankov in dosmrtno letne rente 6000 frankov. Sodni dvor v Bordeaux-u pravi na podlagi soglasnega izreka izvedencev o telesnem položaju Gargama dobesedno:

»Cet accident a réduit Gargam au plus pitoyable des états et a fait de lui une véritable épave humaine, dans laquelle l'intelligence seule n'a pas été atteinte. Gargam, frappé en pleine jeunesse, a vu son existence brisée et s'aneantir ses espérances justifiées d'un heureux avenir. Désormais il aura besoin d'avoir près de lui au moins deux personnes suffisamment habiles pour lui donner, le jour comme la nuit, les soins particulièrement délicats indispensables à la conservation de son existence.«

To se pravi slovenski:

»Ta dogodek je spravil Gargama v najžalostnejši položaj in je iz njega naredil neko človeško razvalino, v kateri je samo spoznanje bilo nedotaknjeno. Gargam, udar-

nado pred cerkvijo rožnega venca, k procesiji Najsvetejšega.« Bolniki se tam na esplanadi položijo, in ko pride procesija, sprejmejo blagoslov z Najsvetejšim.

Gargam je tako oslabil, da pade v nezavest. Okoli stoječi mislijo, da umira, in že ga hočejo nesti proč. Toda njegov »infirmier« (strežnik bolnika) se zoperstavi. Puste ga tam. Naenkrat odpre oči. Najsvetejši neso mimo. Gargam se dvigne najpred nekoliko ob komolcih, potem vstane in koraka za Najsvetejšim. Ker nima obleke razun srajce — ga ustavijo, in moral se je še enkrat vleči na bolniško ležišče.

Toda ozdravljen je!...

To je bilo več kot ozdravljenje — to je bilo vstajenje!

Še isti dan se predstavi v zdravniškem uradu. Šestdeset zdravnikov ga sprejme; zdravniki iz bolnic, profesorji klinike, tuji zdravniki — verniki in neverniki. Pretresljiv trenotek!

Še isti večer je jedel, kakor vsak zdrav človek, — on, ki je popred leto dni le na umeten način bil hranjen.

Drugi dan, 21. avg., je že peš prikorakal v zdravniški urad, on, ki se dan popred še ganiti ni mogel, ki je 20 mesecev nepre-

znanil jim je trden sklep srbske vlade, da boče doseči glede makedonskega vprašanja popolno sporazumljenje z bolgarsko vlado.

Arnavti v kopelskem, bitolskem, ohridskem in kumanovskem okrožju vedno bolj zasledujejo kristjane, osobito Srbe. Zadnje dni je bilo v okraju Peč umorjenih 14 Srbov, med njimi tudi en krščanski orožnik. Ko so oblasti poizvedovale med Arnavti o morilcu, so rekli, da je bil kristjan predren dovolj, ko je javno imel svoje ženitovanje po srbskem običaju, kar se še ni drznil tu storiti nihče.

V Ohridi so vsak dan nasilstva, umori in ropanje na dnevnem redu. Tudi v vasi Žmaljevo so udrili Turki in odvedli s silo svakinjo srbskega velikaša Micovića. Ker turške oblasti niso hotele posredovati, je krščansko prebivalstvo nad vse razburjeno.

Brezdobjeno bodo nastopili na krščansko prebivalstvo v Stari Srbiji žalostni in nevarni časi.

Dva nova ministra.

Kakor poročajo listi, je car imenoval ruskim ministrom za notranje zadeve državnega svetnika Platonov-a na mesto umorjenega Plevjeja. — Pruskim ministrom za notranje zadeve bo, kakor poroča „Berl. Tag.“, imenovan nadpredsednik v Hanovru, Wenzel.

Krvavi spopadi med stavkujočimi in vojaštvom.

V Buggernu na Sardiniji je stopilo v stavko 2500 rudarjev. Ko so došli vojski za vzdrževanje miru, so jih stavkujoči napadli s kamni in s strelji iz revolverjev. Ranjenih je bilo sedem vojakov. Vojski so pričeli streljati in sicer početkom iz nenabitih pušk, a ker so delavci le še s kamni napadali vojske, so pričeli streljati s kroglijami. Na mestu so ostali mrtvi trije delavci in več jih je bilo ranjenih.

Skrb ogrske vlade za živinorejce.

Ogrska vlada je nakupila na dunajskem trgu mnogo sena in nadaljuje nakupovanje ne samo na dunajskem trgu, marveč tudi drugod naravnost pri kmetih, osobito na Zgornjem Avstrijskem in na Solnograškem ter plačuje za 50 kg sena 4 do 4.5 K. Seno se odpošilja na ogrske upravne oblasti, ki morajo porazdeliti seno med one živinorejce, katerim primanjkuje sena. Seno dobijo kmetovalci na up, in sicer bodo morali poravnati odkupnine brez zaračunjenih obresti v dobi 5 do 10 let. Dosedaj sodijo, da je ogrska vlada nakupila 1500 železniških voz sena.

Prihodnje volitve na Angleškem

bodo, kakor trdijo dobro poučeni krogi, prinesle sedanji vladni večini presenečenje. Zadnje volitve so namreč dokazale, da so vladni pristaši izgubili jako veliko na vplivu, ker se premalo pečajo z upravičenimi ljudskimi zahtevami. Zlasti pred dvema letoma sprejeti šlaski zakon ni priljubljen, ker daje precej predpravic angleški cerkvi. Tudi Chamberlainova stremeljenja za zvišanje carine in pa za zedinjenje Angleške z naselbinami v skupno carinsko zvezo niso imela pričakovanepe uspeha, ker je delavstvo nasprotovalo osobito carini na žito. Kakor znano, je liberalno Gladstonovo ministrstvo padlo, ker zbornica ni hotela dati Iroem po

homa ležal — „l' épave humaine“, „človeška razvalina“ po izreku sodišča. Skratka: bil je popolnoma ozdravljen, zacelile so se vse rane, nič bolezni ni več ostalo v njem. . . .

Vsako leto sedaj prihaja Gargam v Lurd kot prostovoljec v armadi streljajev bolnikov. Kot „brancardier“ služi prostovoljno vsako leto nekaj časa v Lurdu ubogim bolnikom.

Star je 34 let — njegova krepka postava in vsaka poteza njegovega obraza sope zdravje.

Neodvisen je sedaj — kajti temeljem pravokretnih razsodb je dobil odškodninsko glavnic 60.000 frankov. V sodnih aktih je neozdravljivo bolan, „un' épave humaine“, „človeška razvalina“, ki potrebuje vse žive dni dva sposobna človeka, da mu strežeta, ker se sam niti gibati ne more. . . . V resnici je pa zdrav kakor riba v vodi — toda „Quod non est in actis, non est in mundo!“ —

Zanimivo bi pa bilo, ko bi sodniki framsonske Francije uradno zagotovili — da je tisti Gargam, katerega so spoznali na podlagi izrekov vseh zdravniških izvedencev kot neozdravljivo bolnega, hipoma, v eni sekundi, v Lurdu ozdravel! . . .

Toblach, 1. septembra 1904.

Dr. Ivan Šusteršič.

sebnice zbornice l. 1895 in so sledili liberalcem konservativci, ki so podjarmili Bure. A sedaj žele Angleži nadaljevanje notranjih državnih razmer. Če bodo sledili sedanji konservativni vladi liberalci, bodo pridobili tudi zatirani katoliški Irci. Saj priznavajo celo nekateri konservativni politiki potrebo irske zbornice. Sploh na Angleškem napreduje misel, podeliti posameznim pokrajinam samoupravo ne samo za Irsko, marveč tudi za Wales in Skocio.

Roparji v Maroku.

Pri Akbalhamri, kakih 25 milj od Tangerja, so roparji napadli karavano iz Fesa, ki je prenašala zlato. Enemu gonjaču se je posrečilo z mulo, ki je imela naloženega zlata v vrednosti 30.000 pijastrov, pobegniti; roparji pa so zaplenili drugo mulo, na kateri je bilo zlata v vrednosti 6000 pijastrov.

Za čebelarje.

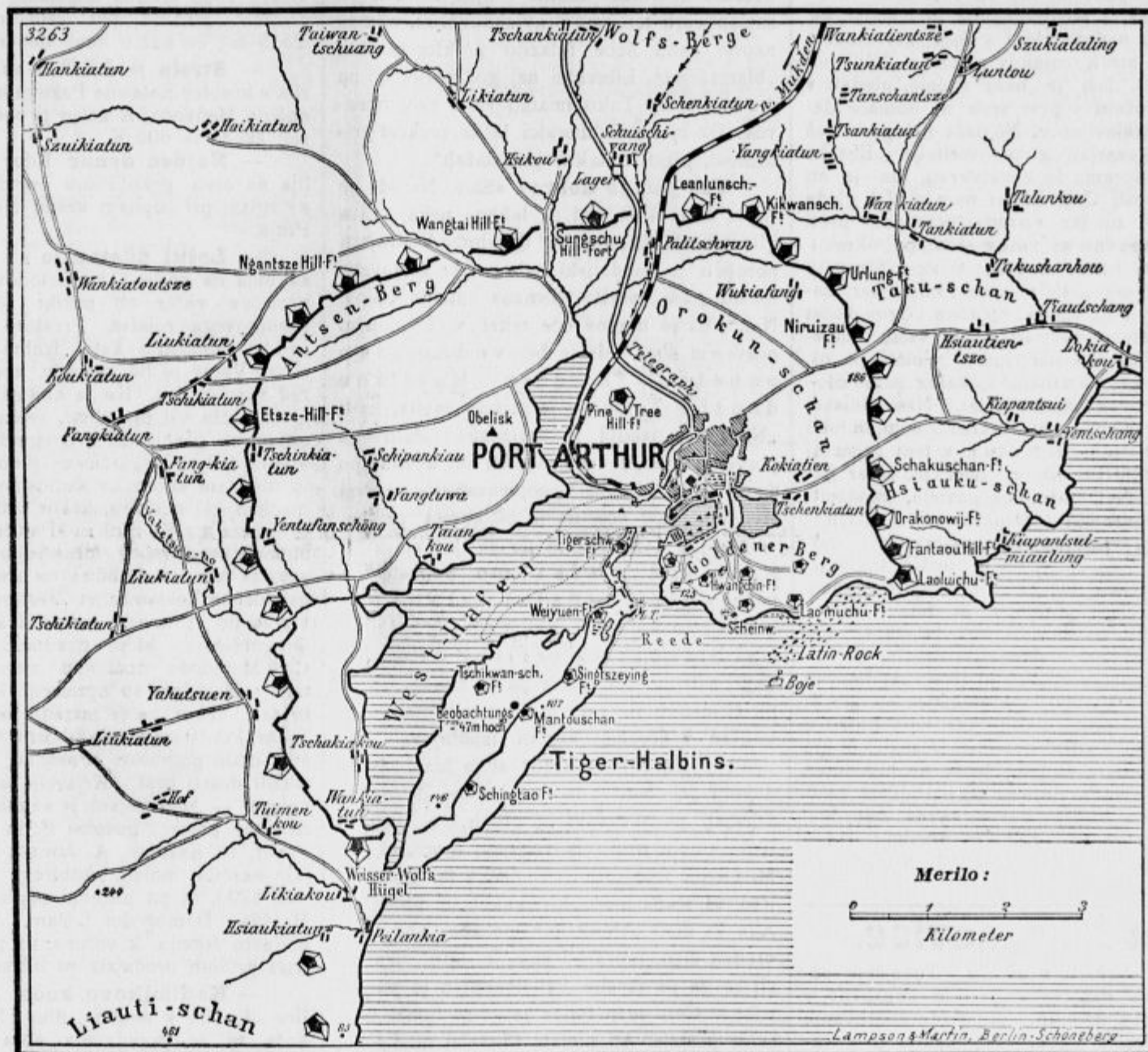
„Slovenski čebelar“ je v št. 8 pisal v listnici uredništva: „Grazer Volksblatt“ je priobčil dne 11. t. m. notico o čebelni gnilobi in pravi, da je ta kužna bolezen zlasti na Nižje Avstrijskem in na Kranjskem razširjena. Uredništvu je znan do zdaj samo en slučaj gnilobe na Kranjskem, zato prosí, naj se mu naznani sleherni pojav te bolezni, da bo moglo, če ni gnilobe, pošteno zavrniti

omenjenega lista pavšalno trditve, ki more le škodovati trgovini s kranjsko čebelo. Urednik in še odbornik sta pripravljena, kolikor jima bo čas pripuščal, priti preiskat okužene čebelnjake in pomagati rešiti, kar bi se rešiti dalo. Na ta poziv smo prejeli od čebelarja naslednji dopis: Omenjeni graški list ni storil nič drugega, nego svojo časnikarsko dolžnost, ker je ponatienil do besedno razglas štajerskega nameštstva brez vsakega komentarja. Predno pa izda oblast kak podoben razglas, mora imeti že dobro podlago in dokaze; kar tje v en dan se ne izdado taki razglasi in letaki. Saj je že obče znano, da izbaja s Kranjskega največ gnilobe. Posamezni čebelarji so si veliko prizadevali, da bi se ta bolezen omejila; a ker posameznik ne opravi nič, ustanovilo se je ravno vsled tega »Čebelarstvo«, da bi pri oblastvih kaj doseglo. Sedaj pa trdi uredništvo »Čebelarja«, da mu je znano samo en slučaj na Kranjskem. Ali se morda boji iz kakšnega posebnega vzroka zamere ljubljanskih medarjev? Prav veselilo bi nas, da bi odbor dal pregledati vse čebelnjake na Kranjskem, in našel bi gotovo več ko en slučaj in potem drugače nastopil. Naj le poizveduje, koliko škode je ta bolezen napravila pred leti samo v Ljubljani in okolici raznim čebelarjem. Ali hoče s tem enim slučajem prikriti svetu, da bi se s Kranjskega še več izvozilo okuž

nega blaga in našo deželo zaradi tega še bolj osramoti? Le z odločnim nastopom društva bi se omejila ta bolezen ter dosegel zakon za prosope čebelarstva. Toda vsak človek ve, kje ga črevelj žuli.

Štajerske novice.

Šhod na Rečici v Savinjski dolini. „Katol. polit. društvo za gornjegrajski okraj“ je priredilo v nedeljo dne 4. t. m. na Rečici pri g. Prislanu shod za moše in mladence. Shodu je predsedoval g. Lekše, župnik iz Luč. Č. g. Jože Dekort, župnik z Ljubnega, pozdravi vse navzoče ter v poljudnem govoru razloži zborovalcem volitev v IV. kurijo. — Vzpodbuja vse navzoče, naj se vsi udeležijo prihodnjih volitev. Dan volitve naj bo naroden praznik za vsako občino. Ne gre se samo za to, da zmagamo, ampak da častno zmagamo. Vsi naj oddajo svoje glasove g. Ferdinandu Rošu, posestniku v Trbovljah. Pri prihodnjih volitvah bomo imeli dva nasprotnika: nemčurje in socialne domokrate. Pokažimo jim, kdo je gospodar na naših tleh. In kakor trdno stojijo mogočne savinjske planine, in kljubujejo vsem viharjem, tako trdno naj stojijo tudi vrlji Savinjsčani pri prihodnjih volitvah Phil. Fr. Kotnik pozdravlja vse navzoče v imenu slov.

Portarturske utrdbe.

kat. akad. društva »Zarja« v Gradcu ter v imenu vseh vrlih koroških rodoljubov, ki stavijo na mladeniško gibanje najboljše nade. Ker nam koroške ponemčevalnice ne vzgojijo značajev, vzgojiti jih moramo sami. Govoril je o namenu mladeniškega gibanja, ki ima smoter vzgojiti versko narodno izobražene moše. Vzpodbujal je tudi starše, naj se brigajo za svoje sine. Naj se ne bi nikdar čulo, kar je rekel neki oče: »Jaz za pečjo sedim pa tobak kadim, otroci pa rastejo!« Sveda rastejo, a kako rastejo? Okrepiti morajo mladenišem značaj. Vzpodbujal je tudi volilce, naj gredo vsi volit. V slovenjegraškem okraju je obljubil neki mladeniš posestnik, da bo volil s Slovenci. Ko pa so prišle volitve, se je izneveril. Kmet narcdnjak mu pošlje po volitvi po pošti »žensko krilo«. In to vsak zasluži, ki bo izostal od volitve ali pa, ki se bo izneveril. Č. g. Lekše je povdarjal, da moramo tudi Savinjsčani začeti z mlad. gibanjem, da bomo kot oborožena četa stopili proti nasprotnikom. Spoštujmo slov. jezik in ga rabimo v uradih, na žel. postajah, sploh povsodi. Nato nastopi čast. g. sp. pater Anzelm iz Nazarja in v jako poljudnem in šaljivem govoru govori o potrebi in bistvu mlad. gibanja. Ustanovili bomo pri bralnih — izobraževalnih društvih mlad. zveze; kjer pa še ni takih društev ustanovimo nove. Čast. g. sp. kaplan Rožman iz Mozirja govori kot bivši vodja mlad. zveze v Slov. gor., kako se tam

prebujajo mladeniši in kaj dosežejo tam mlad. zveze. Pospešuje se branje poštenih slov. knjig in časopisov, goji se petje, mladeniši pa se vadijo tudi v govorih. On upa in je trdno prepričan, da se bo vzhodilo tudi v Savinjski dolini to gibanje in da bo gotovo obrodilo obilen sad. Za tem govori g. Casl, gostilničar od Sv. Františka, in vzpodbuja navzoče za narodno delo. — Upamo, da je položil ta shod temeljni kamen mlad. gibanju v Savinjski dolini. Naprej tedaj vrlji fantje Savinjske doline!

Š Izrednim profesorjem na graškem vseučilišču za rimske starozitnosti je imenovan dr. Oton Cuntz.

Š Potrjen deželni zakon. Štajerski deželni zakon o novih disciplinarnih predpisih za učiteljsko osebo na javnih ljudskih in meščanskih šolah je cesar potrdil.

Š Strašna nesreča se je prigodila v Tepsovi. Posestnica Julijana Bregant je hotela molati kravo, ki ima to posebnost, da se mirno pusti molsti samo gospodarju. Ko je žena hotela opraviti to delo, je krava postala divja, se obrnila in z rogovi razparala ženi trebuh, da so izstopila čreva. Težko ranjeno ženo so prepeljali v mariborsko bolnico.

Š Bizeljsko: V naši veliki občini, katera ima v 4. kuriji nad 670 volilcev, je imel pretečeno nedeljo g. dvorni svetnik dr. Ploj volilni shod. Njegova prijazna in priključljiva osebnost si je pridobila takoj sim-

patije v lepem številu zbranih volilcev. V svojem govoru se je dotaknil samih zanimivih in perečih vprašanj. Osobito so zanimali poslušavce podatki o vinski klavzuli, regulaciji Sotle in o prepotrebni premembi zemljiškega in hišnega davka. Zanimiv govor in kandidatura g. dvornega svetnika sta bila navdušeno sprejeta. — Kdo nima rad kupice dobrega vinca z Bizeljskega? Ker ga veliko večino posrkajo vsako leto Kranjci, jih čaka letos poseben užitek. Kdor bi se hotel navdušiti za nove nasade in se nagledati vinogradov, ki so polni najlepšega in zdravega grozdja, naj pride k nam, mu ne bo žal. Posebno okoli 25 oralov graščinskih vinogradov v Drenovcu je letos tako obložen s prekrasnim grozdem, da se kaj takega mora le osebnost videti, ker bi se natančen opis smatral za bajko. Pri nas imamo še veliko lepih gozdov, in ker smo tuintam dobili vendarle nekaj dežja, nam ni letošnja suša skoraj nič škodovala. — Nedeljski »Slovenec« je prinesel vest o smrti g. Krašne, nadzornika v finančnem ministrstvu. Po kojnik je tukaj dobro znana oseba. Sele pred dvema tednoma je odšel s svojo obitelji od nas na Dunaj; bil je namreč dalj časa tukaj pri svojih sorodnikih v Stari vasi na letovišču. Napravil je na vsakega utis krepkega in zdravega moča, bil je vedno vesele narave in se ni sramoval svojega slovenskega pokolenja in jezika. Zato nas je njegova nagla smrt silno čsupnila. Blag mu spomin!

Š Sprejem dijakov slovenske gimnazije v Celju. Dne 16. sept. je sprejem dijakov v slovensko gimnazijo v Celju. Poklicane kroge, učitelje, duhovnike in slovenske starše opozarjamo, da je prav posebne važnosti za napredek slovenske gimnazije v Celju, ako se sprejme veliko število nadarjenih dijakov v prvi razred, kajti za ta slučaj je že zagotovljena paralelka in bode zavod prihodnje šolske leto štel 6. razredov.

Š Delo ustavili so krojaški pomočniki pri tiskarji Josip Hudevar v Celju. Zahtevajo zboljšanje plače.

Š Morilec Šegula se ni obesil.

Š Iz Laškega trga smo prejeli naslednje poasnilo: Z ozirom na notico, v katerih se je naša družba očitalo, da je odpuštila 20 oženjenih domačih delavcev ter jih namestila s tujimi, in da sprejema naša pivovarna na Laškem od dne do dne več tujcev, celo naših narodnih nasprotnikov v službo, domače delavce, ki so že leta in leta bili v službi že pri prejšnjem lastniku pivovarne, pa brez vsakega tehtnega vzroka od slavlja itd. prosimo, da blagovolite resnici na ljubo sprejeti sledeče pojasnilo: Nikakor ni resnično, da smo odpuštili 20 oženjenih delavcev, da odpuščamo domače in sprejemamo tuje. V zadnjem času je bil odpuščen samo eden redno nastavljen delavec in sicer, ker je preveč zavzel za socialno demokracijo in nemško mišljenje, delal nemir in sejal razpor med delavci ter se svojim pred postavljenim ustavljal. To je bil edini slučaj. Prej odpuščeni bili so 3 Nemci, in sicer 1 kletar, 1 stekleničničar in 1 sodar, kateri so bili nadomeščeni s Čehi, ker slovenskih takih strokovnjakov sploh ni bilo mo goče dobiti, dasi je naše načelo, gledati v vsakem slučaju v prvi vrsti na domače delavce in nastavlence. Ni naša naloga in naš namen zagovarjati g. pivovaritelja. Resnici na ljubo moramo le konstatirati, da je on po narodnosti Čeh, kateri nam ni dal glede narodnosti nikdar povoda postopati proti njemu, akoravno se vsaka stvar po eksekutivnem odboru najstrožje preišče. Strog je sicer proti vsem toda opravičeno, ker zahteva to red in velika njegova odgovornost — toda enako postopa proti vsem delavcem ne glede na narodnost. Sploh pa nimamo drugih uslužbencev, kakor same Slovence in strokovnjake Čeha. Naši delavci pošiljajo vsi otroke v slovensko šolo, in tako tudi pivovaritelj. Torej tudi v tem oziru ni našel eksekutivni odbor, dasi je stvar natančno preiskal, nobenega povoda, nastopiti proti kateremu-koli. Družba se ni ustanovila iz gole dobičkarije, marveč v prvi vrsti le iz narodnih ozirov, da ni prišlo podjetje v nemške roke, kar bi se bilo sicer gotovo zgodilo, in česar posledica bi bilo škodovanje narodnega značaja trga Laškega. Če smo si bili pri ustanovitvi družbe narodnega principa svesti, vemo tudi, kaj nam je storiti glede nastavljenja uslužbencev, ker bi sicer delali proti temu, kar smo hoteli z ustanovitvijo družbe doseči. Dosegli bi pa toliko lažje svoj namen, če bi ne bila med Slovenci razvada, da sme po narodnem podjetju vsakdo mahati, ker je ravno narodno. Eksekutivni odbor delniške družbe: Hugo Eberl, dr. Jos. Karlovšek, J. Kukec, Fr. Roblek.

Koroške novice.

Š St. Jakob v Rožu. Tukajšnje izobraževalno društvo »Kot« je napravilo v nedeljo, dne 4. t. m., popoldne zborovanje pri Bistlju v Veliki vasi, kamor je povabilo tudi naše nasprotnike, da ne bi zopet pisali v graški dnevnik in v »Villacher Zeitung«, da smo sklicali zborovanje prav na tistem, skrivaj. — Najzanimivejša točka sporeda je bil »razgoror o naši šoli«. Predsednik gospod Antonič otvori zborovanje s pozdravom na mnogobrojne udeležnike in prosi hkrati, naj se govorniki ne motijo. Ako pa bi hotel kdo besede, naj se oglasi koj po končanem govoru predgovornika. Nato da besedo gospodu župniku Rižunu, ki v uvodu najprej zahteva resničnih poročil v časnikih; o zadnjem zborovanju pri Tišlarju so nasprotniki poslali v nemške časnike do zadnje besede zlagano poročilo. Nato govori o velikanskem pomenu in vplivu šole; zategadelj tudi ni čuda, pravi, da se pipljejo za šolo vse stranke, tako tudi naši koroški nemčurji. Na strani nasprotnikov nastane hrup. Gospod Rižun zakliče: Prosim, beseda ni žaljiva! Zopet nastane hrup, protiklici in »haj!« se čujejo. Nato prosi gospod župnik mirno, da vsaj razloži pomen besede nemčur. Nemčur, pravi, je šlovec, ki je rojen Slovenec, pa hoče biti Nemec. Drugega izraza zato nimamo; ker pa vidim, da se nad to besedo izpodtikate, je danes ne bom več izgovoril. — Kljub opetovani nemu opominjanju predsednika, da vraj bodo mirni, so vendar nasprotniki vsi v nekem govorili in vpili. Ker se nikakor niso hoteli dati pomiriti, je bil predsednik primoran, zborovanje zaključiti. Zdaj je šele nastal dirindaj! Najglasnejši je bil seveda Mačkov France, ki je v enomer vpil, da hoče imeti staro šolo. No, zato se vendar tudi mi bojujemo, mi le nočemo nove, nemškutarske;

š šolo, kakršna je bila sedanja petrasrednica, smo prav zadovoljni. Pamet, pamet! Izkazal se je tudi znani »šempeterski žnidar«, ki je ščuval nekega somišljenika, da naj začne koj kričati, kakor hitro bo začel kdo govoriti. Mačkov Korl si je pa imenitno sukal brčice in zraven vsakrat na tiho navduševal svoje, zdaj na to, potem zopet na drugo stran: »Le vpijte, vpijte haj!« Peli so tudi, pa tako da so nas ušesa bolela. Se »Wacht am Rhein« znajo peti, seveda tako, da jih je moral navzoči kaplan opomniti, da je le ne znajo prav. Naši pevci so pa krasno prepevali. Ljudje so se s studom obračali od teh ljudi. Ispregovorili še nismo zadnje besede. Samo še »živio šnopa«, ki se ga je treba pred zborovanjem tako-je za koražo napiti in pa »haj!«

Š Umrl je bivši koroški deželni poslanec, vladni svetnik Karol baron Čnobloch v 75 letu svoje starosti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. septembra.

Š Klerikalne »blamaže«. »Slovenski Narod« je označil slavnost »Slov. kat. delavskega društva« v Mernem za »klerikalno blamažo«. Sicer »Soča« sama priznava, da je bilo nad 1000 udeležencev pri javnem zborovanju, priznava strašno veliko udeležbo, in jasno je vsem, da liberalci niso v stanu nikjer prirediti tako krasnega shoda, a mi nečemo liberalcev motiti v njih zmotah in zaslepljenju ter smo prav zadovoljni, ako še naprej sami sebe tolažijo s klerikalnimi »blamažami«. Liberalci naj godrnjajo, mi pa delajmo! Tako imamo vsak svoj opravček. Da bi imeli liberalci le še večkrat prilžnost, pisati o takih »blamažah«!

Š Vse jim je dobro! »Slov. Narod« je zopet dobil kost, ki jo lahko nekaj časa gloje v zabavo svojim dragim. V svojem poročilu o sodnijski obravnavi v Novem mestu glede mrcilca Ermana omenja »Slov. Nar.«, da je njegov oče rekel v životopisu o svojem sinu, da le bil vedno jako pobožen in član Marijine družbe. Ta trditve je zlobno zavita, kajti »Narod« je izpulil iz dotičnega očetovega poročila samo nekaj besed in jih sveržil po svoji znani šabloni. V popisovanju sinovega življenja pravi oče, da je bil skrajja priden, varčen in pobožen in da se je vpisal v Marijino družbo. Ščasoma pa se je poslabšal, zahajal v slaboto, varčijo in sampo sebi prenehali biti član Marijine družbe. Tako zatrejuje oče. Sicer pa je znano, da je bil Erman tudi formalno kmalu izključen iz družbe, ker ni izpolnjeval dotičnih dolžnosti. »Narod« si je torej zopet dovolil »majhen« falsifikat, samo da more udrihati po Marijinih družbah, o katerih bo kmalu trdil, da vzgajajo morilce! — Mi pa pri tem pribijemo danes le eno razliko, ki vlada med »klerikalci« in liberalci: Ako se med »klerikalci« pokaže kak nevreden član, mora ali sam iz njih družbe, ali se ga pa iznebe. Pri liberalcih je pa narobe: Čim večji lopov je, tem boljši liberalec postaja. Ali nimate liberalci med seboj n. pr. čudne ljudi, s dvomljivo preteklostjo in sedanjostjo, pa jih ne izključite, ampak jih pustite, da v vašem koncertu igrajo na prvo violino? Ali niso v vaši stranki javni konkubinarji, pa jih trpite v svojih prvih vrstah? Več povemo na zahtevo.

Š Umrl je 5. t. m. pri Sv. Ani nad Tržičem g. Janez Cotelj, upokojeni župnik poreško-puljske škofije. Rojen je bil v Lešah pri Tržiču 23. avgusta 1859, v mašniški je bil posvečen 9. septembra 1883. Nazadnje je služil kot župnik v Karobji v Istri. Radi neozdravljive bolezni je moral v najboljših letih v pokoj ter se je preselil v svojo domovino.

Š Raspisana je župnija Janče. Rok za vlaganje prošelj, naslovljenih na c. kr. deželno vladu, je do 17. septembra.

Š Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji: Č. g. Anton Znidaršič, kapelan na Blokah, gre za župnega upravitelja v Drago in č. g. Tomaž Zabukovec, upravitelj v Dragi, za kapelana na Bloke. Č. g. Janez Miklavčič, kapelan pri Sv. Duhu, gre za kapelana v Rovte. Nameščena sta č. gosp. Andrej Zgaga za drugega kapelana v Šmartinu pri Kranju in č. g. Ignacij Žust za kapelana pri Sv. Duhu.

Š Učiteljske vesti. G. I. Erbežnik je časno nameščen na ljudski šoli v Ko-

stanjevi. Učiteljici gđ. L. Trampuš na Erzelju in I. Kalin na Planini sta zamenjali službeni mesti.

Š Slavjanskoe vspomagalno ob-šestvo v Moskvi je imenovalo gosp. dr. Gustava Gregorina svojim častnim članom.

Š Grof Goess bivši c. kr. namestnik primorski, je odšel iz Trsta definitivno večeraj v jutro ob 7. uri 55 minut.

Š Velika nesreča se je dogodila v Idriji dne 6. septembra popoldne. V Leopoldovem predmestju ob takó imenovanem »Peskuk« so kopali. Ravno so zavrtali skal, da bi jo razgnali, ko zapazijo, da se je plast nad njimi odtrgala ter leze proti njim. Bilo je več odraslih in igralo se je nekaj otrok. Na klic: »Bžite!«, zatekli so sem in tje. Plast pa je prehitela in jih več poškodovala in zasula. Izpod razvalin so potegnili 9letnega dečka Jožeta Močnika vsega razbitega in mrtvega.

Š Aljažev dom v Vratih pod Triglavom, kjer se dobé prenočišča in izvrstna postrežba, je po četrtitvi obiskalo že 280 turistov in odlične gospode. — Prihodnje leto bo zidal v Vratih župnik Aljaž krasno kapelo v obliki rotunde (6 metrov visoko in 6 metrov v premeru). Načrte za njo je izdelal že pred tremi leti arhitekt gosp. J. Vurnik iz Radovljice — Včeraj je jahal konjiča do srede triglavske poti skozi Krmo župnik Aljaž po novi jahalni poti, ki je do višave 1600 metrov dodelana. Ščasoma naredimo jahalno pot celo na Kredarico (2515 m), če bomo imeli denarja.

Š Strela je dne 2. t. m. zjutraj udarila v kozolec Katarine Pekovnik na Tehovcu, občina Medvode. Kozolec je večinoma pogorel; škoda je 600 K.

Š Najden denar. Kdor je dne 9. julija na cesti proti Ptujju izgubil denar, naj se zgłosi pri župnem uradu Sv. Marka nižje Ptujja.

Š Loški diletantje so napravili 28. avgusta na korist Ciril-Metodovi družbi Gregoričev večer ob priliki šestdesetletnice pesnikovega rojstva. Prostore jim je za to prišlo prepustiti o. katol. izobraževalno društvo. Večer je bil zanimiv, ker je bil spored raznovrsten. Ko je abiturijent I. D., ki je bil duša vsi prireditvi, seznanil s svojim govorom poslušalce z Gregoričevim, so se vrstile same Gregoričeve pesmi v mešanih in moškem zboru, v samospeljih in deklamacijah. Oba sbera, kakor tudi visokošolca — solista gg. St. Sinkin »Danica« Adolf Rožbida sta svojo nalogo prav lepo izvršila. Napeto je poslušalo občinstvo krasne speve in navdušene deklamacije. Živahnost pa je priklopila do vrhunca, ko je dekla brzojavka Gregoričeva, ki je pozdravil prireditelje, Ciril-Metodovo družbo in njene pospeševalce. Nazadnje so uprizorili še »Desetega brata«, kakor ga je priredil za oder g. Govekar. Predstava je bila izborna. Opazili smo le štiri male pogrške Posebno hvalo so zaslužili deseti brat, Krjavelj, stric Dolga, in trivec. — Med dejanji je avirala loška godba narodne pesmi; gospi F. in A. Kalan, M. Payer, Iv. Kašman, A. Jamnik pa so prodajale narodni kolek. katerega so izorodale nad 2300, in pa pismeni papir sv. Cirila in Metoda. Domorodni Ločani, ki so prišli v obilnem številu k večeru, so pa skrbeli, da trud pridnih prodajalk ni bil zastonj.

Š Kadilnikovo kočo na vrhu Golice otvorijo v nedeljo, dne 11. t. mes. Ker kočna ni še popolnoma opravljena, bo ta otvoritev le začasna, drugo leto pa se bo vršila slovesno. Vendar kaže vse, da se snide tudi letos obilo častilcev prvaka slovenskih turistov, gospoda Frana Kadilnika, k otvoritvi njemu v čast in trajen spomin imenovane kočne na lepi Golici. Udeležniki iz Ljubljane se odločajo do Jesenic v nedeljo s jutraj ob 5. uri s turističkim vlakom. S seboj ni treba jemati ne pijače ne jedil, ker bo dobili v koči čaja, vina, kruha ter mrzlih jedil, s katerimi bo stregel »Planski Janez«.

Š Poročil je č. g. dr. Ebert gospoda med. dr. Zivko Lapajneto z gđ. Tonico Majzelj.

Š Vabilo k veselici, ki jo priredi »Katoliško delavsko društvo« s prijaznim sodelovanjem slovenskega katoliškega akademčnega društva »Danica« ob priliki blagoslovljenja temeljnega kamna jeseniškega otroškega vrta v četrtek, dne 8. septembra, na Ferjanovem vrtu na Savi. Ob 3. uri popoldne blagoslov temeljnega kamna. — Spored veselice: 1. V. G. Brož: Hurá! Korčevica, udarjajo tamburaši. 2. Nagovor. Govori bogoslovec A. Orehek. 3. Aljaž: Vjete ga ptiča tožba, poje mešan zbor. 4. Govor phil. Marinko. 5. Grbič: Slovenski brod, poje moški zbor. 6. Silvin Sardenko: Nevestica, deklamuje bogoslovec A. Orehek. 7. Ferjančič: V. venčelo slovenskih narodnih pesmij, poje deklinski zbor. 8. Hruza: Savski valovi. Valček, udarjajo tamburaši. 9. A. Foerster: Mladim ornar, šestereglasni mešani zbor s sa-

mospevi. 10. Vilhar: Hrvatska davorija. Moški zbor s spremljevalcem tamburaškega zbora. 11. Nedved: Nazaj v planinske raje. Mešani zbor. 12. Farkaš: V. venec slovenskih narodnih pesmij. Udarjajo tamburaši. — Andrej Orehek: Za resnico. Dramatični prizori. Uprizorje člani slovenskega katoliškega akademčnega društva »Danica«. — Prosta zabava, med katero se uprizori komičen prizor: Bonifacij Simplicij Zolna. Kupleti, poje organist L. Hafner. Saljiva pošta in saljiva loterija. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina: Sedeži prve vrste 3 krone, druge vrste 2 kroni. — Stojlišča 80 vin — Vstopnina na vrt 30 v. — Ker je čisti dobiček namenjen za slovenski otroški vrtec, se preplačila hvaležno sprejemajo. — Veselica se vrši ob vsakem vremenu. — K najobilnejši udeležbi vabita vse rodoljube slovenske in prijatelje slov. dece odbor »Katoliškega del. društva« na Jesenicah in odbor slov. katoliškega akademčnega društva »Danica« na Dunaju.

Š Isseljavanje. Francoske prekmorske družbe orzoparnik »La Savoie« je odplul iz Havra 27. avg. in srečno dospel v New York 2. septembra. Vozil je preko morja 6 dni in 5 ur. Zastop potovalna pisarna Ed. Smarda v Ljubljani.

Š K. slov. izobraževalno društvo v Moravčah je v nedeljo napravilo prvi izlet in veselico v priaznih Kračah pri vrtem somišljeniku g. Brgantju. Naši mladeniči so prav dobro igrali »Pravica« se je izkazala. Izvrstno so pogodili gg. abiturijenti M. T. M. in gđ. Angela, Poldi in Ivanka burko »Ultra«, v kateri se lepo kaže nekdanja mladeniška narodna navdušenost mladega slovenskega sokolstva nasproti nemškutarskemu »purzarstvu«, s katerim se sedaj v »prijateljstvu«. Priporočamo igro »Ultra« liberalnim zaspanim društvom! Tudi mešan pevski zbor nas je krasno zabaval. Udeležba je bila res velika. Počastila sta veselico s svojo navzočnostjo tudi gospod graščak in poslanec Povše in šolski svetnik dr. Deteša z rodbinami. Ker so volitve dobro izpadle, so močje pravili: »Ta teden se je pa dvakrat pravica izkazala in naše ljube prijatelje« to dvakrat jezi.

Š Zanimiva rassodba. Z Dunaja se poroča: Pri trgovski in obrtniški zbornici v Solnogradu se je ogasila komisija za odmerjenje pristojbin ter zahtevala, da pregleda vse vloge glede kolka. Zbornični tajnik je izjavil, da pokaže vloge le glede razsodišča in varstva znamk, ker ostale vloge so zasebnega značaja. Finančne oblasti pa so razsodile, da mora zbornica pokazati vse vloge. Na pritožbo zbornice pa je včeraj upravno sodišče razveljavilo odlok finančnega ministrstva ter izreklo, da se le vloge glede varstva znamk in razsodišča tičejo javnega delovanja trgovske zbornice, ostale vloge pa ne. Enako je upravno sodišče razsodilo v nekem drugem slučaju.

Š 25letnica mašništva je obhajal v Bidgeville, Pa., na jako slovesen način naš rojak č. g. Jožef Zalkar. Slovenska društva so poveljevala slavnost.

Š Umrl je v E. y. Minn. rojak Matavž Pucelj v starosti 47 let.

Š 3. tretjega nadstropja padel je pri zgradbi Žnidaršič-Valenčičeve tovarne v Ilirski Bistrici 25letni delavec Andrej Slavic iz Brežic, okraj Voloska. Dobil je težke poškodbe.

Š Slovensko društveno poslopje pogorelo v Ameriki. Tower, Minn., dne 15. avgusta. — V soboto krog polnoči je nastal grozen ogenj v našem mestu, ki je do tal vpepelil impozantno poslopje slov. društva sv. Cirila in Metoda, hotel Vermilion in dve manjši hiši na zahodni strani društvene hiše. Škoda je zdatna. Z velikim trudom so naši podvzetni rojaki pred več leti zgradili veličastno društveno dvorano z opeke. Tam so se redno zbirali k sejam ter se posvetovali za napredek narodnega življa. Poslopje ni bilo v ponos samo Slovincem, temveč tudi celemu mestu, saj je bilo edini prostor, kjer so se igre vršile in izvajale.

Š Nesramnost metliškega liberalca. Iz Metlike: Pevski in tamburaški zbor je priredil 21. avg. veselico ob stoletnici avstrijskega cesarstva v proslavo cesarjevega rojstnega dne. Da bi veselica bolj uspela, priredila se je tudi tombola. Vsprejemali so se za tombolo tudi prostovoljni doneski. Veselica je uspela jako lepo, in vsa slavnost je pričala, da ima naše ljudstvo vneto srce za vladarja in ravnatoko tudi premnogim meščani, ki so se udeležili koncerta in tombole. Vsi, brez razločka, so klicali: Slava Francu Jožetu I! A glej nesramnosti! Sedaj pride neki ostuden liberalec in piše v nemškutarski »Narod«, da »želi« imeti dobiček nazaj ter javka, da so liberalci podpirali klerikalce. Torej se ob taki priliki, ko bi moralo nehati vsako nasprotje, ob priliki, ko se slavi cesarjevo ime, se takrat ne da liberalcu žilica mirovati. Mi povemo odkrito, ako se kdo ni vabil, to je, ker je bilo vabljeno samo pismeno in

ne tudi ustno, s tem se ni mislilo nikogar žaliti; povabljen je bil vse, saj je bilo na vabilih tiskano. A odločno zahteva podpisani odbor, da naj se podpiše oni pisatelj, kateremu je žal za dobitke, ako ga je sploh dal — in naj pride v prošnjo, da se mu v dvojni meri povrne. Take nepravilnosti tudi drugi Metličani ne odobravajo in se sramujejo „gnoia“, katerega je nakladal dopisnik v „Narod“. Sram ga bilo! Imel odbor.

— Za delavce, ki nameravajo iti na Rumunsko. D. zdaj se je večkrat pri petilo, da so javni organi naše avstro-ogrske delavce, ki so nameravali iti tje delat na meji ustavili in jim vstop na Rumunsko za branili. To se je zgodilo zato, ker niso ti delavci imeli od svojih političnih oblastev potrebnih potnih listov. Rumunski minister za zunanje stvari je izdal že pred letom dni v tem oziru odredbo, ki se tičejo zunanjih delavcev, in glede avstro-ogrskih delavcev obvestil o svojih korakih tudi naše ministrstvo. Naj torej noben delavec ne pozabi iti k okrajnemu glavarstvu po potni list, če misli iti v to deželo delat. Brez tega ne smenihče brez meje v to deželo!

— Gospodinska šola o. kr. kmetijske družbe kranjske meseca oktobra otvorila sedmi tečaj, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopu poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtinarstvu i. t. d. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadošči privadijo nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 360 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednje obleke s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para črnilcev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dva beli spodnja krila, šest srajc, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu). Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinsko šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; 2. izjemoma, v posebnem oziru vrednih slušajih se more dovoliti sprejem mlajših učenek; 3. znati čitati pisni in računski; 4. predložiti zdravniško spricovalno, da so zdrave; 5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 6. zavestno se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. — Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spricovalno ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru o. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinsko šolo sprejemajo deklince, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če pa bo v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prošilke iz drugih dežel.

— Iz logaškega okraja. V Meniški sta v neki vasi dva liberalca, ki menita, da predstavljata ljudstvo. „Narod“ nam reče piše, da je bilo vse ljudstvo zoper zidanje neke kapelice. Kako je to mogoče, ker sta v vasi samo dva liberalca? A vkljub temu, da je bilo vse ljudstvo zoper, se je kapelica vendar zidala, tako poroča „Narod“. Kdo jo je vendar zidal? Če se je ljudstvo upiralo — in k temu se vendar ne more prisiliti — sta jo zidala liberalca. „Narodov oik“, kamenjajte jul — Čudne pojme ima znani dopisnik v „Narodu“. Pravi tako: Ker bodo ženske pri vodovodu obkroževale in obirale ljudi, zato se tam ne sme postaviti kapelica. Ali ni ravno narobe res? Ker se je tam postavila kapelica, jih bo to kolikor toliko odvrčalo od slabega govorjenja. Sicer pa naj se ženske iz Dobca prav lepo zahvalijo temu čednemu dopisniku za razširjenje njih slave po svetu. A naj bodo potolaženi! „Narodov“ dopisnik se je toliko nalažal v „Narodu“, da celo sam v dopisu ne more več razločevati laži od resnice. — Blizu kraja, kjer se vojski vadijo v streljanju s krogli, „strelja“ tudi neki liberalen trgovec z „Narodom“. Ker se mu je odrekla prodaja tobaka, je menda od same

jeze izobesil tablico za prodajo „Naroda“. In ta trgovec, ki je ob enem tudi gostilničar, je tedaj ob priliki blagoslovljanja neke kapelice. Seveda se vedno prodaja „Narod“, ki se je norteval iz ta slovesnosti, od katere je sam imel „pr. fil.“ — Gostilničar v B. gunjab. On namreč po gostilni h. vidi še tiste ljudi, ki jih ni notri. Kako bo moža osrečevala lepa misel, da je polna gostilna tudi takrat, kadar bo prazna! Tako t. d. v sobotnem „Narodu“, da je bil begunjski ekspozit 15. avgusta v Barljaku kar v dveh gostilnah. A cela vas ve, da se je oglašil za par minut le v neki privatni hiši. Tudi njegova spretnost pri pobijanju kokoši mu bo pri gostilniškem obratu dobro služila. Samo eno usodno polno napako ima, namreč to, da ljudje od njega b. ž. — celo njegov an. in. anaha. — Nič ni torej čudnega, ako ljudje enake baže pričakujejo, da bo tu i. Dimnika „kmalu veter za vedno odšel pre. daleč od njih.“ — V Begunjah pri Cerkne se je prelevil neki gostilničar. Ta je ob zadnjih vojaških vajah naučil nekega desetnika, da bi negoval vojske v njegovo gostilno. To se je zgodilo, a vojski se niso zmenili za „ukaz“ svojega desetnika, ki pa si ga je prejšnji dan le privoščil na račun gostilničarja. Pa še v drugo!

Ljubljanske novce

Zapuščina bogatega Ljubljancana. Poročali smo, da je ob Os. j. s. m. jez. u. na Kor. škem umrl bivši gimnazijci učenec Janes Mlakar, redom Ljubljancan. I. njegove oporoke omenjamo: Zupustil je 6000 kron postrežnici, 24.000 za ustanovo, s katere pomočjo naj se poškili samostojne ljubljanske obrtnike na tehnološki zavod na Dunaj, 20.000 kron za dijaško kuhinjo, 12.000 kron sekciji nemškega in avstrijskega planinskega društva, 2000 kron ljubljanskemu društvu za varstvo živali, 6000 kron za razdeliti v manjših svotah za razne dobrodelne namene.

Društvena godba priredi jutri v polnem številu koncert na vrtu g. Fr. Remica pri „Novem svetu“, Marije Terezije cesta št. 14. Ker bode to zadnji letošnji vrtni koncert pri „Novem svetu“ in hoče gostilničar svoje goste marljivo postreči z dobrimi jedili, pristnim vinom in carskim Koslerjevim pivom, pričakovati je obilne udeležbe.

Obrtno gibanje. Tekom avgusta so na znanili nove obrti: Berta Ševar, Truberjeve ulice 2, zaloga mešanega blaga in žganje v zaprtih posodah; Mihael Šusteršič, Martinova cesta 24, prevažanje tovorov; Josip Luhn, Florijanske ulice 19, trgovsko agenturo; Ignacij Trtnik, Gruberjeve ulice št. 1, črevljarstvo; Lucija Magerl, Pogačarjev trg, branjerija; Franc Gradišar, Rimska cesta 14, kleparstvo; Ivana Gregorc, Zvezdarske ulice 4, branjerija; Ivana Zalaznik, Pogačarjev trg, prodaja jestvin; Anton Pokorn, Ždovske ulice 1, sobno alkarstvo; Adolf Knebel, trgovina stekla in podob; Marija Rudolf, Florijanske ulice 10, branjerija; Franc Sajovic, Marije Terezije cesta 11, črevljarstvo; Josip Kunster, Gradišče 8, prodaja premoga; Antonija Mildner, Mestni trg 7, modistinja; Josip Kopač, Hranilnična cesta 4, prodaja sadja in sladkarij; Ana Wastl, Resnova cesta, prodaja porcelanaste posode; Marija Čerar, Pogačarjev trg, branjerija; Franciška Sedmak, Metelkove ulice 5, trgovina z mešnim blagom; Helena Crgol, Pogačarjev trg, trgovina z živili — Odgovorili so obrte: Karol Krimmer, Dunska cesta 11, mizarstvo; H. n. K. Korn, Slomškove ulice, krovetvo in kleparstvo; Ivan Rant, Florijanske ulice, pekovo obrt; Anton Orehek, Marije Terezije cesta 26, mizarstvo; Marija St. bi. L. n. h. r. tove ulice.

Nesreča. I. B. strice na G. renjsem so prepejli danes v Ljubljano Elijo Velička, kateremu je padel na n. go velik kamen ter jo zmečkal.

Strážnik voznik. Tomčev hlapec Anton Mlakar se je večerj tako napil, da je na cesti na Rudolf vo. železnico padel z voza in k. t. mrtev obležel. Policaj ga je nalcžl na voz in ga pripeljal domov.

Pobegnil je prisiljenec Jakob Kopač, doma iz M. dvod. Zasacili so ga že pri štefanjski mitnici.

Izguljena je zlata zapetnica in rujava denarnica s 76 kronami.

Pojasnilo. Z ozirom na naš poročilo o nakladanju novega zvonia za cerkev M. D. v Polju nam poroča gospod inšpektor Mazi, da je radovoljno dovolil vstop vsem dekletem in mladenišem, ki so z zelenjem in zastavami okrasili zvon ter pomagali pri nakladanju. Zbralo pa se je v zagrajenem prostoru tudi na stotine radovednega občinstva. Ker se je gospod inšpektor bal ne srede, je najprvo mirno svaril ljudi, ki so prišli le gledat veliki zvon, naj se umaknejo z železniških tirov. Ker to ni pomagalo, je poklical dva policaja, da izlepa spravita ljudi s prostora. Ko tudi nadaljni opomini niso pomagali, je bil seveda nevoljen, ker bi bil odgovoren za mogočo nesrečo.

Zadruga krojačev, klobučarjev itd. v Ljubljani vabi svoje cenjene člane na jako

važen razgovor, ki se bode vršil v četrtki (na praznik), dne 8. t. m. dopoldne ob 11. uri v gostilni „pri kroni“. Načelnistvo prisi obilne udeležbe od strani svojih članov. — Z. s. drugo: Fr. Jelčnik, načelnik.

V četrtki, 8. septembra, v stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Tretjo Cecilijino mašo v A. dur zložil Franc Schöpf, graduale „Benedicta“ in ofertorij „Beata es“ Anton Foerster.

Umrli je v bolnici g. Žiga Berger. Hranilnična knjižica ukradena. Pekovskemu pomočniku F. K. je bila večerj zvečer v neki gostilni na Rimske cesti ukradena hranilnična knjižica kranjske hranilnice za 140 kron.

Spominjska svetinja — za cekin. 27letna Fr. Lužar iz Uzmanj je prinesla v Ljubljano za pet kron zobotrebec. Dala jih je neki ženski, naj jih nese prodat trgovcu Stritarju. Navihana ženska je potem dala deklici svetlo spominjsko svetinjo, češ, da je trgovec bil tako zadovoljen z zobotrebci, da ji je dal cekin. Ko je potem deklica v neki trgovini hotela s tem „cekinom“ plačati, povedali so ji, da je osleparjena.

Umrli je danes ob 3. uri pop. g. Rado Česnovar, jurist, v 24. letu svoje starosti. N. v. m. p!

Darovi.

Za pogorelce v Podpeči so poslali podpisane županstvu p. n. z. g.: župan Matija Hudevar v Vel. Laščah 50 K; st. tamburaško društvo „Sogor“ v Dol. Logu K 40-50 kot dohodek veselice na Vrhniki dne 14. avgusta t. l.; Janez Livetik, poselnik v Malih Laščah 20 K; Peter Majdič v Kranju 7 vreč moka; Neimenovana v Ljubljani nekaj obleke.

Vsem darovalcem iskrena zahvala! Županstvo V. dem, 28. avg. 1904

Jakob Prelesnik župan.

Poslani našemu uredništvu:

Za pogorelce v Podpeči: Župni urad na Vrabčah K 820. Za družbo sv. Cirila in Metod: G. H. Črnigoj, župni upravitelj v Vel. Zbilah 5 K, Nekdo iz Višnje gore 2 K.

Društva.

(Podružnica slov. planinskega društva v Cerknem) priredi dne 11. septembra 1904 v prostorih g. P. Jurmana planinsko veselico v korist zgradbe planinske kočice na Poreznu. Začetek ob 6. uri zvečer. — Vstopnina k veselici 40 v. Vstopnice k plesu se dobivajo pri blagajni. Preplačila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Dunajski porotniki so opustili 24letnega poštnega praktikanta Stefana Wiesingerja, ki je odpiral denarna pisma in kradel iz njih denar. — Poljaki v Nemčiji. Družina grofa Bainskega je proglasila grofa Jana Bainskega za brežčasnega in ga je izključila iz rodovinske zveze. Posredovanjem Bainskega je prešlo namreč v last nemške naseljevalne komisije neko poljsko posestvo. — Bakljade pri kronanju srbskega kralja na kraljevo željo ne bo. — Usodna biljardna krogla. V Parizu je stavil nekdo v neki kavarni, da spravi biljardno kroglo v svojo usta. Spravil jo je z velikimi težavami res v usta, a iz ust je ni mogel vzeti. Poklicani zdravnik mu ni mogel pomagati. Tekom ene ure je bil mrtev.

Mukden. Riska glavna moč se vrnika proti mandžurstemu glavnemu mestu Mukdenu. To staro. Kitajcem sveto mesto leži do 50 km od Ljaojana ter šteje 180.000 prebivalcev. Ako zavzame Japonci Mukden, bo to zelo vplivalo na Kitajce. V bližini mesta so namreč grobovi kitajskih cesarjev. — Kitajci, Japonci in Korejci zelo časte te grobove. — Na severu in zahodu so cesarski grobovi iz dinastije Mandžu. — Blo je sredi 17. stoletja, ko je vdel mandžurski knez iz Mukdena na čelu svojih čet v Severno Koro. t. r. v bitki pri Sanchjvanu poril zadnjega kitajskega kralja iz rodovine Mingdy ter nato sam zasedel prestol. Ko se je rodovina Mandžu polastila tudi Pekina, postal je Mukden glavno mesto, ter se pričel razširati, četudi so se cesarji sami naselili v Pekinu. V sredini mesta stoji cesarska palača, podobna cesarski palači v Pekinu. V svetličih darujejo, kakor v Pekinu, v cesarjevemu imenu. Mesto je obzidano s ilovna tim zidovjem, ki je dolg 17 km. Nato sledi zid iz opeke s stolpi, ki je dolg 4 1/2 km. V mesto se lahko pride skozi č. m. vrat. Razen ruske ima mesto tudi kitajsko posadko s tatarskim generalom na čelu.

Prof. Mendeljejev o vojski.

Sivolasi učenjak, sin sibirskih planjav in eden najslavnejših kemikov našega časa,

Mendeljejev, je o vojski izrazil sledeče misli: D. e. sili sta povzročili sedanjo vojsko: so sredna in sredobežna. Ena združuje ruski narod v ideji rustva, ki je središče, okoli katerega se suče vse javno življenje rusko. Sredobežna sila pa žene Ruse na bregove Tihega morja. Ta sila, ki teži po razširjenju, se je pojavila že za Petra Velikega in je povzročila sedanje dogodke. Narod se mora širiti, mora najti pot do morja, mora dobiti trg za svojo izdelke. — Rusi so pa dobrodušen in miren narod. in zato so gojili manj o vešnega miru, miru za vsako ceno. Medtem so prišli oboroženi so sedje, ki čutijo tudi potrebo, se razširiti po azijski celini. Ker so bili čelejši in bolj bojeviti, je morala nastati vojska s njimi.

Mendeljejev ne dvomi, da mora slednjiš Rusiji zmagati nad Japonci. On trdi, da mora Rusija iskati poti v Tih ocean skozi Ledeno morje.

Politični program Rusije mora biti po Mendeljejevu: Oborožiti se od pete do glave in biti vedno pripravljena na boj z vsakim neprijateljem.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Berolin, 7. septembra. „Deutsche Revue“ objavlja članek o rusko-japonski vojski, v katerem pravi: „Če goje miru more staviti edino le Rusija, ne pa Japonska. Zato pa ni izključeno, da bo trajala sedanja vojska še tri ali štiri leta. Rusija od tega stališča ne more odstopiti. Ali bo Japonska v stanu, toliko časa vzdrževati silna finančna bremena take vojske — o tem bo odločila bodočnost.“

Pariz, 7. septembra. Med Harbinom in Mukdenom stoji 18000 mož, katerih napredovanje je ustavilo to, ker se je zakasnila pošiljatev vojnih potrebštin. General Kuropatkin je pred bitko pri Ljaojanu zahteval, da mu pošljeje tri armadne zборе, zdaj pa jih zahteva šest, da bi mogel ostake svojih sibirskih zborov poslati domov. Carju je bil v Petrogradu predložen že načrt za mobilizacijo treh novih zborov.

London, 7. sept. Mnoge brzojavke o dogodkih na bojišču so si protislovne. Jap. napad 5. sept. na glavno rusko armado je bil odbit. Tako se glasi uradno poročilo. Nekatere vesti trdijo, da je Kuropatkin rešil tudi zadnje dele svoje armade z izvrstnim manevrom glavne ruske armade, ki jo je tako potegnila seboj.

London 7. septembra. General Kuropatkin je že prešel z večino svoje armade nevarno mesto pri Jentaju ter se nahaja na poti v Mukden. Pri Jentaju mu je hotel Kuroki zastaviti pot. Pri preganjanju ruske armade so sodelovale vse tri japonske armade, a nakana Kurokijeva se je izjalovila. Rusi se bodo umaknili do Mukdena in skoro gotovo še dalje proti severu.

Peterburg, 7. septembra. (Kor. urad.) Kuropatkin brzojavlja carju z dne 5. t. m.: Naša armada je danes prodirala dalje proti severu ter je ušla iz nevarnega položaja, v katerem se je nahajala. Sovražnik ji je grozil ves dan. Naše izgube znašajo danes 100 mož.

Pariz, 7. septembra. „Matin“ ima brzojavko, da bo Kuropatkin te dni izpraznil Mukden ter se umaknil do Harbina.

Peterburg, 7. sept. Generalni poročnik Ljubunov brzojavlja carju Nikolaju: Včeraj zjutraj sta se približala mestu Korsakovsku dve sovražni bojni ladji. Ob 10. uri 20 min. sta se ladji približali „Noviku“, ki je ob obali. Naše čete so odgovorile s topovi ter so napad odbile.

Čifu, 7. septembra. Japonsko blokiranje Port Arturja je nezadostno, ker posadka lahko dobiva živež od zunaj. Pričakuje se nov izpad brodevja.

Peterburg, 7. sept. General Steselj javlja, da je odkril veliko podzemsko skladišče smodnika, ki je še izza dobe, ko je bil Port Artur v kitajskih rokah. Dolej Rusi niso vedeli za to skladišče. Te velike zaloge smodnika bodo sedaj Rusom dobrodošle.

Pariz, 7. septembra. Baltičsko brodevoje pripravlja zadnje priprave, da čez osem dni definitivno odpotuje. „Orel“ in dve križarici bodo ostali v Kronstadtu. Brodovje se bo najprej ustavilo v Ažiru, a od ondi bo nadaljeval pot na daljni vzhod. Ako do te-

daj pade Port Artur, se bo brodovje vrnilo v Libav.

Berolin 7. septembra. Od 2200 gojencev vojaških učilišč, ki so bili promovirani prejšnji mesec za častnike, je že tristo odpotovalo na bojišče.

London 7. septembra. Ojama nič ne poroča, da bi Kuropatkinu zaplenil veliko gorskih topov. Te vesti so skoro gotovo neresične.

London 7. septembra. 5. septembra so Rusi nadaljevali umikanje iz Jentaja proti severu po cesarski cesti.

London 7. septembra. Vsi listi se strinjajo v tem, da se je Kuropatkinu posrežilo umikanje v Mukden. Vsi topovi, razven onih, katere so Japonci vzeli, so že v varnosti. Tren je že v Mukdenu. Listi pišejo z občudovanjem o Kuropatkinu.

Peterburg 7. septembra. Pri umikanju iz Ljaojana so se vršile praske ob železnici, sicer se je pa umikanje izvršilo neovirano.

Dopolnilna volitev v hrvaški sabor.

Zagreb 7. sept. Danes se vrši v zlatarskem okraju dopolnilna volitev v hrvaški sabor. Kandidat »Obzorov« je dr. Pero Magdič, ostale hrvaške opozicije Franjo Plisavić star., član Starčevićeve čiste stranke prava.

Zagreb 7. septembra. (Oddano ob pol 11. uri dopoldne.) Pod starčevićansko zastavo stopa na volišče 75 volivcev t. j. nadpolovična večina svobodnih glasov.

Zagreb 7. septembra. (Oddano ob 11. dopoldne.) Pri prvem čitanju ima Plisavić absolutno večino. V Zlataru je mnogo vojaštva in orožništva. — Narod je miren in oduševljen za Plisavića.

Dunaj 7. septembra. (Kor. urad.) Ministrski predsednik Koerber je iz Kozhova odpotoval nazaj na Dunaj.

Belgrad 7. septembra. Pri kronanju srbskega kralja Petra bo poleg črnogorskega kneza navzoč tudi grof Turinski. Kraljeve insignije so naročili v Parizu.

Trst 7. septembra. Parnik »Melpomene« je pripeljal včeraj 48.000 vreč kave iz Brazilije.

Praga 7. septembra. Poslanec Holanški je izstopil iz mladočeškega kluba, ker klub ni hotel podpirati njegovih interpelacij.

Vinotoč Jeglič.

Novi vinski mošt

liter 36 kr. 1499 3-1

Poslano.

Ker se v lovskih krogih govori, da sem jaz oni, ki je „pičil“ Rakovčevega psa, izjavljam, da jaz nisem taisti, ampak da je to bil „Vrban“.

Ivan.

Podpisana zadruga je na svojem izrednem občnem zboru sklenila vsled podražanja usnja in vseh drugih potrebščin za črevljarsko stroko, podražiti čevljarske izdelke za 10%, na kar se slavno občinstvo tem potom najuljudneje opozarja.

Črevljarska zadruga

1466 4-2 v Ljubljani.

Mednarodna panorama,

1-1 Ljubljana, Pogačarjev trg. 1498

Ta teden

Hrvatska.

Šumberško, belgijsko in šlezijsko platno v vseh širinah, namizni prti, serviete, brisalke, žepni robci, šifoni in pavolnato blago.

Švicarske Ivezene.

Perilo za opreme nevest

za hotele in restavracije

po izvirnih tvorniških cenah.

Izborno blago!

Velika izbora.

Priporočam se preč. duhovščini in sl. p. n. občinstvu v obilni obisk.

Velepoštovanjem

Anton Šarc, specialna trgovina

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 8. 809 52-12

Solicitatorja

all

izvežbanega pisarja

za svojo notarsko pisarno v Višnji gori sprejemem takoj.

Karol Pleiweiss,

1491 2-2

c. kr. notar.

Oskrbnik

— za večje posestvo

35 let star, oženjen, kateri je obiskoval trgovsko šolo, slovenščine in nemščine zmožen, ki se dobro razume na živino (bodisi konje ali govedo), poljedelstvo, na lesno trgovino in gozdno gospodarstvo, želi vstopiti v primerno službo spomladi ali takoj.

Pojasnila daje naše upravnistvo. 1494 3-1

Razglas.

Št. 7295.

1492 3-1

Podpisana c. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani razpisuje v dobavo premoga za leto 1905, 1906 oziroma 1907, konkurenčno razpravo.

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana z 1 K in opr. mljene s pečetnico o 10% varščini, zaračunjeni po zasužju za leto 1905 in vloženi pri kuki c. kr. blagovini, katere naj imajo na zunanji strani zavitka napis: »Ponudba za dobavo premoga k št. 7295/1904,« vložiti se morajo najkasneje do 22. kimovca t. l. 11. ure dopoldne pri podpisani c. kr. tobačni glavni tovarni.

V letu 1905. potrebovalo se bode 24.000 meterskih stotov premoga.

Potrebna množina premoga za leto 1906, oziroma 1907 v približno enaki visokosti leta 1905 naznanila se bode zalagatelju pred potekom leta 1905, oziroma 1906.

Zahtevana kakovost premoga in oddajalni obroki razvidijo se iz posebnih dobavnih pogojev, ki so vsakemu v pisarni c. kr. tobačne glavne tovarne na vpogled, in mora ponudnik spozumelne in ž njimi v ponudbi izrecno potrditi.

Ponudbe glase se lahko za eno, dve ali pa za tri leta, vendar pa si c. kr. erar pridržuje odpovedno pravico za drugo in tretje pogodbeno leto.

Ponudniki morajo tudi doprinesiti uradno potrdilo o gorljivosti premoga, kakor tudi morajo stati v ponudbi podatki o provenijenci premoga, ali je očiščen (opran) ali ne očiščen in o razmerju mešanja.

Ponudbe brez teh podatkov se ne bodo upoštevale.

Cene postaviti je v ponudbi posamezno za eno, dve ali pa triletno oddajo v vrkah in številskih loco c. kr. tobačna glavna tovarna.

Ponudbe, katere so v zvezi s ponudbami drugih, kakor tudi konkretualne ponudbe, so nedopustne.

Sicer pa veljajo splošni pogoji za dobavo gospodarstvenega blaga, št. 6363/1899, kateri so pri podpisani c. kr. tobačni glavni tovarni ali pa pri c. kr. glavnem ravnateljstvu tobačne uprave na Dunaju IX, Waisenhausgasse 1 (ravnateljstvo pomožnih uradov) med navadnimi uradnimi urami vsakemu na vpogled in morajo ponudniki spozumelne in ž njimi v ponudbah natančno izreči.

Razsodbo o vpisanih ponudbah pridržuje si c. kr. glavno ravnateljstvo tobačne uprave na Dunaju in ima tudi pravico, oddati oddajo za eno, dve ali pa za tri leta.

Vsak ponudnik se zaveže s svojo vpisano ponudbo do končne razsodbe c. kr. glavnega ravnateljstva tobačne uprave in se tako odreče določbam § 862 a. b. drž. zak., potem členov 318 in 319 trg. zak. glede na rok obvestila o končni razsodbi njegove ponudbe.

Zakasnelo dršle in take ponudbe, katere ne odgovarjajo v polnem obsegu navedenim pogojem, se ne bodo upoštevale.

C. kr. tobačna glavna tovarna

v Ljubljani, dne 29. velikega srpana 1904.

Obrtno naznanilo.

Z ozirom na naznanilo svojega strica gospoda Henrika Korn glede opustitve

krovskega in kleparskega obrta

ki ga je doslej vodil pod svojim imenom, naznanjam najuljudneje, da sem jaz prevzel ta obrt in ga bom pod trdko

Teodor Korn, preje Henrik Korn

vodil nadalje na enak način in na dosedanjem mestu, Slomškove ul. 3.

Zagotavljam, da se bom vsestransko potrudil, da ohranim na dosednji višini stari dobri sloves tega obrta, prosim, naj se mi dobrohotno nakloni isto zaupanje, kot ga je užival dolgo vrsto let moj gospod stric.

Ljubljana, 5. septembra 1904.

Velepoštovanjem

Teodor Korn.

1490 2-1

Grenčica „Florian“ in likér „Florian“

najboljša kapljica za želodec. 1938 36

Rogaški „templjev vrelec“ pospešuje tek do jedi, olajšuje prebavo ter uspešno razkrojuje snovi zavžitih jedil. 1437 b 1-1

Nepremočljive haveloke in pelerine, — plašče za dame — (Brunnenmäntel)

najnovejša, zelo praktična fazona, priporočata

Gričar & Mejač,

Ljubljana,

1408 6-6

Prešernove ulice šte. 9.

Avstrijsko-ameriška linija.

Edina, domače-avstrijska direktna, brzoparobrodna vožnja.

Trst-New York.

Oceanska vožnja okrog 8 dni! Prosta, dobra, domača hrana in pijača ter 100 kg prtljage že od Ljubljane, tedaj nobenih postanskih stroškov med potjo. Najpripravnější in najcenejša pot iz Avstrije v Ameriko. Čela vožnja Ljubljana-New York samo K 100.— Ta domača družba je edina, katera sme povsod nastavitvi svoje zastopnike. Pojasnila in vozne karte za Kranjsko, Štajersko in Koroško le pri Jos. Pavlinu v Ljubljani, Marjini trg št. 1. 1349 6-5

stranskih stroškov med potjo. Najpripravnější in najcenejša pot iz Avstrije v Ameriko. Čela vožnja Ljubljana-New York samo K 100.— Ta domača družba je edina, katera sme povsod nastavitvi svoje zastopnike. Pojasnila in vozne karte za Kranjsko, Štajersko in Koroško le pri Jos. Pavlinu v Ljubljani, Marjini trg št. 1. 1349 6-5

K dečku iz boljše rodbne, staremu 10 let,

se išče nepokvarjen deček,

ki bi obiskoval se ljudsko šolo ali prece razrede gimnazije ali realke, v dobro hrano in stanovanje.

Kje, pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«. 1447 6-5

Sprejme se takoj izurjen krojaški pomočnik

za velika dela.

Anton Čebulj,

1444 3-2

krojaški mojster Jesenice.

Gospodična

se sprejme takoj na stanovanje in hrano po možno nizki ceni, pri nekih vzorni družini. Kje? pove upravništvo »Slovenca«. 1480 6-1

Učenec

v trgovino z mešanim blagom, iz dobre in poštene hiše, se takoj sprejme pri 1476 2-1

Vendelinu I. J. Starè, Ribnica.

Dijak se sprejme pod prav ugodnimi pogoji na dobro hrano in lepo stanovanje v zdravi legi. Na razpolago je tudi glasovir.

Kje? pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«. 1479 4-1

Podpisani deželni odbor razpisuje

službo okrožnega zdravnika v Kostanjevici

z letno plačo 1400 K in aktivitetno doklado 200 K.

Prosilec za to službo naj pošlje svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 24. septembra 1904

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomađarstvo, življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Ozira se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 27. avgusta 1904.

Oznani.

1440 3-2

Na c. kr. umetno-obrtni-strokovni šoli v Ljubljani

(šola za obdelovanje lesa, šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola za dame) se prične šolsko leto 1904/5

dne 19. septembra.

Nanovo vstopajoči učenci in učenke se morajo v spremstvu staršev ali njih namestnikov zglasiti v ravnateljevi pisarni (Stari trg 34, Zatiški dvorec)

dne 16. ali 17. septembra

dopoldne od 9.—12 ure ali popoldne od 3.—5. ure.

Sola za obdelovanje lesa ima dveletni pripravljavni tečaj za dečke, stoječe še v ljudsko-šolski obveznosti. Tečaj pripravlja za vstop v strokovne oddelke (mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, kiparstvo in pletarstvo ali pa za vstop v katerikoli obrt, v tem slučaju nadomešča spodnje razrede nižje realke.

Sprejemni pogoji I. na šoli za obdelovanje lesa:

- V pripravljavni tečaj I. letnik:** Dovršena ljudska šola in starost 12 let (do 31. decembra 1904).
- II. letnik:** Znanje učne tvarine iz I. letnika in starost 13 let do 31. dec. 1904).
- B) V strokovne oddelke:** Dovršeni pripravljavni tečaj ali meščanska šola ali pa 3 razrede srednje šole (neugodni redi iz latinščine in grščine se ne upoštevajo); starost 14 let (do 31. dec. 1904).
- C) V pletarski oddelki:** Dovršena ljudska šola in starost 14 let.
- II. na šoli za umetno vezenje in čipkarstvo:** Dovršena ljudska šola in starost 14 let, izjemoma že 12 let (do 31. dec. 1904).
- III. na obeh javnih risarskih šolah** se sprejemajo učenci in učenke celo šolsko leto, kolikor to dopuščajo prostori

V Ljubljani, dne 3. septembra 1904.

C. kr. ravnateljstvo.

Oklic

A 170/4
13

1488 3-2

s katerim se kliče dedič, čegar bivališče je neznano.

C. kr. okrajno sodišče v Kamniku naznanja, da je umrl dne 25. februarja 1904 v deželni bolnici v Sarajevu I. Gavtroža, zapustivši naredbo poslednje volje, v kateri je postavil za dediče svoje sorodnike.

Ker je sodišču bivališče edinega zapustnikovega brata Franceta Gavtrože, ki je bil dalje časa črevljarski pomočnik v Stobu pri Domžalah, neznano, pozivlja se taisti, da se v enem letu od spodaj imenovanega dne pri tem sodišču javi in zglasi za dediča, ker bi se sicer zapuščina obravnavala le z zglašitvimi se dediči in z njegovim postavljenim skrbnikom g. dr. Alojzijem Krautom, odvetnikom v Kamniku.

C. kr. okrajno sodišče v Kamniku, oddelek I.,
dne 26. avgusta 1904

Suhe gobe

kupuje Tomaz Chaloupka, Svetec v Bilinu na Češkem.

1489 2-2

Učenec

se sprejme v drogeriji Anton Kanc.

Natančneje poizve se istotam.

1468 3-2

Objava.

Dne 15. sept. letos ob 10. uri dopoldne se vrši pri c. kr. državni žrebčarniški zalogi v Gradcu ofertna razprava za dobavo kruha, ovsa in slame, kar se potrebuje za čas od 1. januarja do konca decembra 1905 pri c. kr. državni žrebčarni št. 3 na Selu pri Ljubljani.

Na to se opozarjajo reflektantje z opomno, da so podrobni razglesi z vzorci za ponudbe brezplačno na razpolago pri zalogi v Gradcu kakor tudi pri zgoraj omenjeni žrebčarni, kjer se lahko vpogledajo ponudbeni pogoji.

Gradec v avgustu 1904.

C. kr. državna žrebčarniška zalog
v Gradcu.

1402 3-2

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ LJUBLJANA
Stari trg št. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

1377 20-3

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

Prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom

priporoča svojo najstarejšo in najboljši urejeno

delavnico za cerkveno opravo

vedno veliko zalogo izgotovljenih predmetov v raznih slogih, n. pr. monštranc, kelhov, svečnikov, lestencev, svetilk itd.

Vsako naročilo se točno in ceno izvrši.

== Stare predmete sprejme v popravo in prenovljenje. ==

Leopold Tratnik, pasar in srebrar

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27. 1388 10-8

Kupuje krompir,

suhe gobe, češminjevo zrnje, bukov žir (bukovce)

hrastov želod, divji kostanj in brinje

in plačuje po najvišji ceni

1411 3-6

Jos. Leuz

v Ljubljani pri novem Frane Jožefovem mostu.

Razid in likvidacija delniške družbe „Prvi narodni dom“ v Rudolfovem.

Delniška družba „Prvi narodni dom“ v Rudolfovem je na občnem zboru dne 23. aprila 1904 sklenila svoj razid in likvidacijo. Ta sklep in način likvidacije, po katerem se ima vseh 200 delnic v 10. letih od 1. 1907. počenši po 20 na leto izrebrati in delničarjem v nominalni vrednosti po 100 K brezobresno izplačati, je c. kr. ministrstvo notranjih zadev z odlokom z dne 8. avgusta št. 35605 odobrilo. Likvidacijski odbor obstoja iz 5 članov in sicer trah na občnem zboru izvoljenih gg.: Dr. Albin Poznik, c. kr. notar, Simon pl. Sladovič, lekarnar in župan in Ivan Skerlj, c. kr. dež. sod. svetn., vsi v Rudolfovem, in iz vsakokratnega predsednika „Narodne štitalnice“ v Rudolfovem ter vsakokratnega predsednika šolskega upravnistva „Glasbene matice“ v Rudolfovem.

To se objavlja in se obenem morebitni upniki delniške družbe „Prvi narodni dom“ pozivljajo, da oglasijo morebitne terjatve pri podpisani delniški družbi.

Rudolfovo, dne 30. avgusta 1904.

1428 3-5

Prvi narodni dom v likvidaciji.

Uedno najnovejši gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

1059 100-24

Rudolfu Weber,

uraru v Ljubljani, Dunajska cesta 20,

nasproti kavarni „Evropa“, v hiši gospoda Kribarja.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.

Ne prezreti!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom pod solidnimi cenami, obrne naj se na že dolgo obstoječo, slehernemu znano trgovko

Franc Čuden,

urar in trgovec z zlatino in srebrnino, delničar družbe prvih tovarn „Unien“-ur v Ženevi in Bielu v Švici, zalagatelj c. kr. dolenske železnice, trgovina s kolesi in šivalnimi stroji

Ljubljana, Prešernove ulice, nasproti frančiškanskega samostana. Filijalka: Glavni trg nasproti rotovža.

Posebno priporoča pristne prave, osebno v Švici nakupljene žepne ure, dalje vsakovrstne stenske (pendel) ure z donečim bitjem v krasno izrezanih omarih.

Največja zaloga briljantov, na katere slavno občinstvo posebno opozarja glede izbire, ker so v zalogi od 25 gl. do čez tisoč goldinarjev, vdeleni v različnih oblikah (fazonah), torej lahko izvolite kaj ugodnega.

Ne pretirane cene!

Dalje priporoča bogato sortirano zalogo v pravem ali ohina srebru namizno opravo (Besteck), garniture v krasnih skrinjicah, kakor tudi druge iz china srebra izdelane vsakovrstne stvari v najmodernejših oblikah. Jako primerna in porabljiva splošna darila.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

265 34

Velika zaloga šivalnih strojev in koles — tudi motor-kolesa.

Pijte
Klauerjev
„Triglav“
najzdravejši vseh likerjev.
544 150-70

Franc Stupica,
Ljubljana, Marije Terezije cesta 1,
v Ančnikovi hiši poleg Figovca.

Priporoča slamoreznilce, mlatilnice, čistilnice, gepeljne, preše za grozdje in sadje, pluge in brane najboljšega izdelka ter samokolnice. Dalje: Sesalke za vodo in gnojnice, pocinkane, asfaltirane in svinčene oevi za napeljavno vodo, razne tehnične z utoži, štedilnike vseh vrst, kuhinjsko opremo, nagrobne križe, nakovalja, privijake, žage, kotle za kladjo in žganja.

Portland in Roman-cement, železniške šine in traverze, poljski maveo. Mizarstvo, tesarstvo in ključavničarsko orodje ter vse druge v železno stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga vedno svežega špe-
676 52-20 cerijskega blaga.

Da pred. duhovščino. Da gospode.
Kdor želi natančno izvedeno
obleko po meri
naj se obrne do
Jos. Rojina,
Ljubljana. 1431 6-2
Štebnburgova ulica št. 5.
Komur ustresem, pridem radi mere tudi
na dom.
Da gospode. Da pred. duhovščino.

Novo! Izšla je Novo!
Missa pro defunctis
á IV voces inaequales, aut una voce
cum Organo, Auctore
Matthaeo Vurnik.

Tisek „Katol. tiskarne“. — Samozaložba. —
Cena 1 K, po pošti 1 K 5 v.
Prodaja „Katol. bukvarna“ in L. Schwentner
v Ljubljani ter skladatelj v Št. Vidu pri Zati-
čini (Dolenjsko). 1404 6-5

Lep vinograd
10 minut od postaje Videm-Krško, se prodaja
s trgatvijo ali brez trgatve. Natančen
naslov pove upravništvo.
1444 5-2

Starejša gospa
z neznatnimi zahtevki, išče se za trajno
k že bolj odraslim otrokom za materno oskrb.
Ponudbe se prosijo pod št. 1467 na to uprav-
ništvo. 1467 3-3
1122 100-20

Zahtevajte
brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 800 podobami
**ur, zlatega in sre-
brnega blaga**
in godbenih reči
Hanns Konrad
tovarna za ure in izvorna trgovina
Most št. 955, Češko.
Prava amer. nik. remontoir-ura s sldro,
sistem Roskopf patent v trpežnem futralu
iz jelenovega usnja s eleg. veržico iznik-
lja in privetkom, komad gld. 2'50.

Škrilj-Eternit

(zakonito zajamčeno oznamenilo za asbestni cementni škrilj.) 1268 26-7
Najboljša streha sedanjosti. Eternit tovarne LUDWIG HATSCHEK Najdalekosežneje poročstvo.
Varna pred ognjem in viharji, kljuje vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje poprav, je lahka, lična in ceno. Vöcklabruck Dunaj Budimpešta Nyerges-Uyfalu
Gor. Avstrijsko. IX/1, Berggasse 11. Andrassystrasse 33. Ogrsko. Spricevala prve vrste. Zahtevajte vzorce in prospekte.
Glavno zastopstvo za južne pokrajine: Delniška družba tvornice portlant cementa DOVJE v Trstu, via Geppa 2.

Tovarniška zaloga Grubbauerjevih in drugih šolskih
zvezkov
Jernej Bahovec
Sv. Petra cesta 2 v Ljubljani Resljeva cesta 7
priporoča slav. kraj. šolskim svetom, učiteljsstvu in šolam tovar-
niško zalogo Grubbauerjevih zvezkov; dobička teh zvezkov de-
ležen je „Učiteljski konvikt“ in se dotični zneski objavljajo v
„Učiteljskem Tovaršču“.
Solske knjige za ljudske šole, Crnivčeve nastenske table,
dnevniške, peresa „Učitelj. konvikta“, papir ter druge pisalne in
risalne potrebščine. 1453 2-2
Solidna in točna postrežba je zagotovljena.

Naznanilo.
Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) se
prične šolsko leto 1904/5 s slovesno službo božjo
dne 18. septembra 1904.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dne 15. septembra
od 9. do 12. ure, v ostale razrede dne 16. septembra od 9. do 12. ure.

Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. sep-
tembra dopoldne.

Natančnejša pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopiju.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894. I, št. 2354,
se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju
c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju
c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji
gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le
po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.
V Ljubljani, dne 5. septembra 1904. 1486 3-2

Nad četrto milijona kron
znaša moja velika zaloga konfekcije za gospode in
dame, le najnovejše, najbolj moderne in najfinejše
obleke, vstopajoča iz več nego 25.000 kosov.

Nad 3000 kom.	oblek za jesen in zimo	od gld. 4.— do 20.— in višje
1900	„ povzračnikov doubleport-nikenj in zimskih „ sukenj	„ 5.— „ 15.— „ „
100	„ Jaquet, smoking in salonskih oblek	„ 10.— „ 15.— „ „
2000	„ jesenskih in zimskih hlađ iz sukna	„ 1-50 „ 4.— „ „
1000	„ otroških oblek in gambett	„ 1-50 „ 4.— „ „
2000	„ klobukov za gospode in dečke ter čepic	„ 0-30 „ 1-50 „ „
10000	„ jopičev za dame, paletoev, dežnih plaščev, „ ovratnikov in plaščev za otroke	„ 3.— „ 20.— „ „
5000	„ kostumov iz sukna, suknjenih kril, suknjenih, „ baržunastih in svilenih bluz in drugih „ torzadevskih stanskih predmetov	„ 1-50 „ 10.— „ „

V zalogi so tudi vedno žalne obleke za gospode in dame.
Izvirne berolinske in pariške vzorce prodajam za polovično ceno
in morem blago tako ceno prodajati le radi tako veličanske zaloge blaga.
Olaščila po meri se izvršujejo najhitrejšje in najhitrejšje na Dunaju
ter se na željo pošiljajo brez povzetja pošiljatelj na izbero.

1426 3-3 Veleposlancem
Hapamascija & Bondy
Oroslov Bernatović
Angleško skladišče oblek, Ljubljana, Mestni trg 5.

= Fine =
oljnate barve
dr. Fr. Schönfeld-a & Komp.
za
poučno in dekorativno
1409 9-4 **slikarstvo**
v tubah po 20 vinarjev
se dobivajo pri trrdki
Adolf Hauptmann
prva kranjska tovarna oljnatih barv, fir-
neža, laka in steklarskega kleja
v Ljubljani, Resljeva cesta.

Odlikovani
z zlato medaljo
na razstavi v Parizu 1 1904.

Dragotin Puc
tapetnik in preprogar
Dunajska cesta št. 18,
zvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela
er ima v zalogi vse v to stroko spadajoče
predmete lastnega izdelka. 884 18
kakor tudi pohištva prve kranjske mizarске
zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano. 479 104 50

ANTON PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 10
se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo
zalogo
Izgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiro po najnižjih cenah
Obavljatelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Zaslужek,
zeló dober in trajen, slovenskega in nem-
škega jezika ustmeno in pismeno zmožnim,
č z 24 let starim močim. Pojasnila le proti
vpostani pošni znamki. Naslov: „Tekmuj,
deluj!“ upravništvu „Slovenca“ v Ljubljani.
1436 6-3

Nakup in prodaja
vankovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanja za izgube pri krebzanjih, pri izstreljanju najmanj-
tega dobitka. — Promese za vsake krebzanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I, Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurzi vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 374